

Cristina Rizea
Daniela Stoicescu
Ioana Stoicescu

Arte vizuale și abilități practice

3

Manual pentru clasa a III-a

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.
Acest proiect de manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară
aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 5003/02.12.2014.

116.111 – numărul de telefon de asistență pentru copii

Cristina Rizea

Daniela Stoicescu

Ioana Stoicescu

Arte vizuale și abilități practice

3

Manual pentru
clasa a III-a

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând cu anul școlar 2021–2022.

Inspectoratul școlar

Școala/Colegiul/Liceul

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

* Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Arte vizuale și abilități practice. Manual pentru clasa a III-a.

Cristina Rizea, Daniela Stoicescu, Ioana Stoicescu

Referenți științifici: prof. Oana-Mari Solomon, Școala gimnazială Aletheea, București

prof. Vlad-Dan Perianu, Liceul de Arte Plastice „Nicolae Tonitza”, București

Copyright © 2021 Grup Media Litera

Toate drepturile rezervate

Editura Litera

tel.: 0374826635; 021 3196390; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Mihaela Spurcaci

Corector: Ionel Palade

Credite foto: Dreamstime, Shutterstock

Copertă: Vlad Panfilov

Tehnoredactare și prepress: Ana Vârtosu, Banu Gheorghe

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RIZEA, CRISTINA

Arte vizuale și abilități practice : manual pentru clasa a III-a /

Cristina Rizea, Daniela Stoicescu, Ioana Stoicescu. – București :

Litera, 2021

ISBN 978-606-33-7665-8

I. Stoicescu, Daniela

II. Stoicescu, Ioana

37

Cuprins

Structura unei unități tematice	6
Simboluri și casete	7
Materiale și instrumente	8
Unitatea 1. ȘCOLILE POVESTESC	9
Drumul către școală	12
Oamenii școlii, mici și mari	14
Pagini din viața școlii	16
<i>Recapitulare și evaluare</i>	18
Unitatea 2. EU ÎNTRE CEILALȚI	19
Un copil obișnuit	20
Totul despre mine	22
Ceilalți	24
Amprenta clasei mele	26
<i>Recapitulare și evaluare</i>	28
Unitatea 3. JOCURI ȘI JUCĂRII	29
Noi și lucrurile	30
Povestea din spatele unei jucării	32
Jocurile generațiilor	34
<i>Recapitulare și evaluare</i>	36
Unitatea 4. HARTA ANOTIMPURILOR	37
Cele patru anotimpuri	38
Anotimpul preferat	40
Obiceiuri de iarnă	42
<i>Recapitulare și evaluare</i>	46
Unitatea 5. PĂMÂNTUL, PLANETA VIE	47
Universul	48
Planeta Albastră	52
Inimă verde	54
<i>Recapitulare și evaluare</i>	56
Recapitulare și evaluare semestrul I	57
Unitatea 6. DESPRE PASIUNI	59
Oameni și pasiuni	60
Povestea unei pălării	62
Colecții	64
Dincolo de poarta școlii	66
<i>Recapitulare și evaluare</i>	68

Unitatea 7. ÎNVĂȚĂM DE LA PLANTE	69
Despre plante	70
Echilibrul din natură	72
Flori de primăvară	74
Pomi înfloriți	76
<i>Recapitulare și evaluare</i>	78
Unitatea 8. ÎNVĂȚĂM DE LA ANIMALE	79
Prietenii necuvântători	80
Păpuși pe băț	82
Iubire necondiționată	84
<i>Recapitulare și evaluare</i>	88
Unitatea 9. ȚIE ÎȚI PASĂ?	89
Casele păsărilor	90
Prietenii naturii	92
ECO-marțieni	94
<i>Recapitulare și evaluare</i>	96
Unitatea 10. COLECȚIONARI DE TIMP LIBER	97
Timp liber petrecut acasă	98
De-a arhitectii	100
Desenul, pasiunea mea	104
<i>Recapitulare și evaluare</i>	106
Recapitulare finală	107
Proiect de grup	109
Evaluare finală	111
Dicționar	112

Competențe generale și specifice, conform programei școlare pentru disciplina *Arte vizuale și abilități practice*, clasele a III-a – a IV-a, aprobată prin OMEN nr. 5003/ 02.12.2014:

1. Explorarea de mesaje exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte

- 1.1. Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte familiare
- 1.2. Diferențierea caracteristicilor expresive ale elementelor de limbaj plastic în compoziții și în mediul înconjurător
- 1.3. Manifestarea receptivității față de mesajele exprimate prin limbaj vizual

2. Realizarea de creații funcționale și/sau estetice folosind materiale și tehnici adecvate

- 2.1. Utilizarea în contexte variate a materialelor în funcție de proprietăți ale acestora și de tehnici de lucru adecvate
- 2.2. Realizarea de creații funcționale în diverse tehnici pe diferite suporturi (hârtie, confecții textile, ceramică, sticlă etc.)
- 2.3. Valorificarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice
- 2.4. Modificarea expresiei plastice inițiale prin remodelare
- 2.5. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, chinestezică

Structura unei unități tematice

Pagina de deschidere

Fotografii cu produse realizate de către copii

Competențe

Conținuturi (tema plastică/proiect pentru abilități practice etc.)

Titlul unității

Subiecte aplicative

Leții: desen / pictură / abilități practice / fotografie

Recapitulare și evaluare

Simboluri și casete

Activități de pictură și desen

Aplicații (pune-ți mintea la contribuție!)

Simbol ECO (reutilizare de materiale)

Activități pentru abilități practice

Gândește în afara cutiei!

Activități de fotografiere

Evaluare/ autoevaluare (verifici ce ai învățat)

Materiale necesare

Explicații (îndrumări pentru învățare)

Informații pentru profesori

Varianta digitală

AMII static

AMII animat

AMII interactiv

Varianta digitală cuprinde integral conținutul manualului în variantă tipărită, având în plus exerciții interactive, jocuri educaționale, animații, filme și simulări.

Toate acestea au obiectivul de a aduce un plus de valoare cognitivă.

Paginile din manual pot fi vizionate pe desktop, laptop, tabletă, telefon, oferind o experiență excelentă de navigare, făcând posibilă parcurgerea manualului și revenirea la activitatea de învățare precedentă.

Instrucțiuni de utilizare a manualului digital

Butonul **AJUTOR**

deschide ghidul de utilizare a manualului digital.

Butonul **CUPRINS**

deschide cuprinsul manualului digital și permite deschiderea de Capitole/Lecții.

Butoanele de navigare

permit parcurgerea manualului și deschiderea unei anumite pagini.

Activități de tip static – deschide activități de tip static, care se derulează cu ajutorul butoanelor de navigare.

Activități de tip animat – indică elemente care se găsesc în partea de jos a paginii. Pentru vizionare, se activează butonul Redă ().

Activități de tip interactiv – indică elemente situate în partea de jos a paginii, de tipul: *Asociază*, *Bifează*, *Scrive de la tastatură*, *Selectează*. Butoanele de validare sunt: *Resetează* (care aduce exercițiul la starea lui inițială) și *Verifică* (prin care se verifică rezolvarea). Utilizatorul are la dispoziție trei încercări de a răspunde corect, după care răspunsul corect este afișat automat.

Materiale și instrumente

La disciplina *Arte vizuale și abilități practice* vei avea nevoie de mai multe materiale și instrumente. Privește fotografiile de mai jos și amintește-ți ce ai folosit în clasa a II-a.

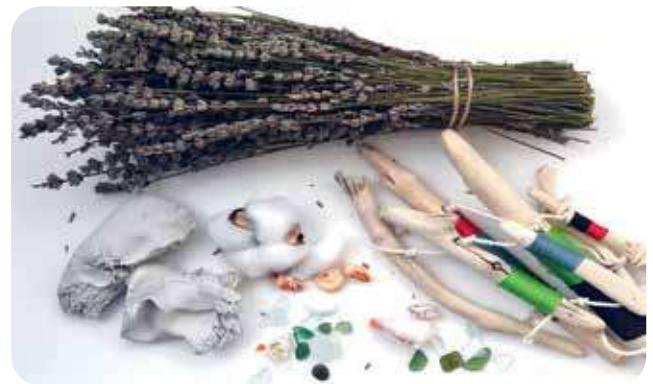
Creioane, gumă, ascuțitoare, creioane și pixuri colorate, creioane cerate, riglă, carioci, capsator și capse, perforator, riglă, markere, foarfecă, lipici etc.

Acuarele, tempera, guașe, pasteluri, pensule de diferite grosimi, suport pentru culori, șorț sau halat de protecție pentru pictură și modelaj etc.

Coală albă de desen, hârtie și carton colorat, hârtie cerată, hârtie de motolit, hârtie glasată sau creponată, carton cu model, carton ondulat, calc, mucava etc.

Material din natură: frunze și flori presate, crenguțe sau alte bucăți de lemn, pănuși de porumb, argilă, scoici, melci, pietre etc.

Resturi de material textil, ac, ață, fire de diferite grosimi, panglici, ciucuri etc.

Material reciclabil (capace, cutii, suluri de hârtie igienică, cofraje de ouă, sticle de PET etc.)

Aparat foto, tabletă, calculator.

Competențe:
1.2; 1.3; 2.3

În această unitate îți vei aminti:

- cum să comunicai cu cei din jurul tău, folosind elementele de limbaj plastic: punctul, linia, culoarea, forma;
- cum să folosești tehnici de lucru învățate în clasa a II-a pentru a realiza produse utile în viața de zi cu zi.

Vei descoperi:

- cum să obții și să folosești griuri, prin amestecuri dintre alb și negru, în cantități diferite; cum să faci o machetă.

1 Școlile povestesc

Subiecte aplicative:
Drumul către școală
Oamenii școlii, mici și mari
Pagini din viața școlii

Recapitulare

Elemente de limbaj plastic:
punct, linie, culoare, formă

Îți amintești?

Pentru a arăta celor din jurul nostru cum gândim și ce simțim, putem folosi mai multe căi:

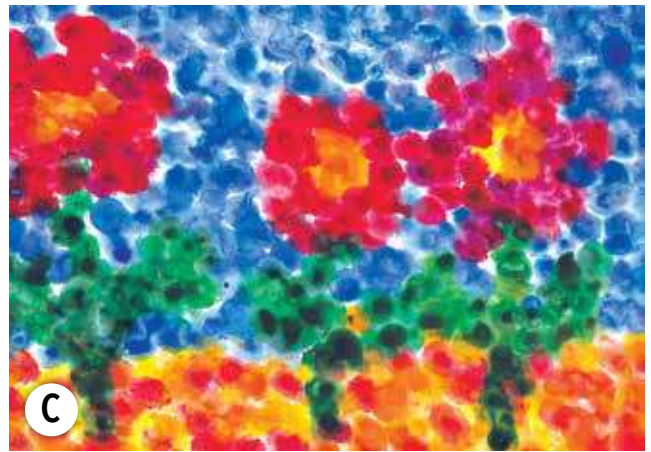
- vorbim (și atunci spunem că folosim **limbajul oral**);
- scriem (și atunci spunem că folosim **limbajul scris**);
- prin semnale vizuale sau imagini (și atunci spunem că folosim **limbajul vizual**).

De exemplu, cuvântul STOP (fig. **A**) înseamnă să te oprești. Același mesaj poate fi transmis și doar prin folosirea culorii roșii a semaforului (fig. **B**).

Acestea sunt **semnale vizuale**.

Când desenăm sau pictăm, transmitem celorlalți mult mai multe lucruri decât prin semnalele vizuale (transmitem gânduri, emoții sau sentimente). În acest caz, folosim **elemente de limbaj plastic**.

În clasa a II-a, ai învățat să folosești următoarele elemente de limbaj plastic: **punctul**, **linia** și **pata de culoare**. Ai mai învățat și despre faptul că, într-o **formă**, pot să apară în același timp toate elementele.

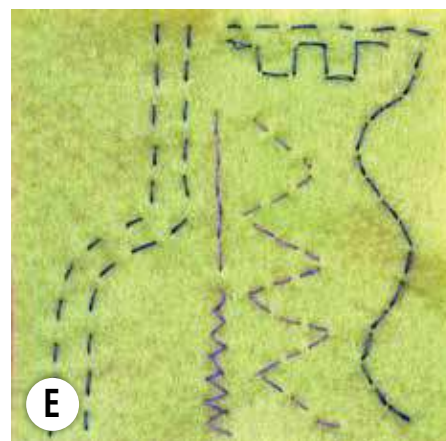
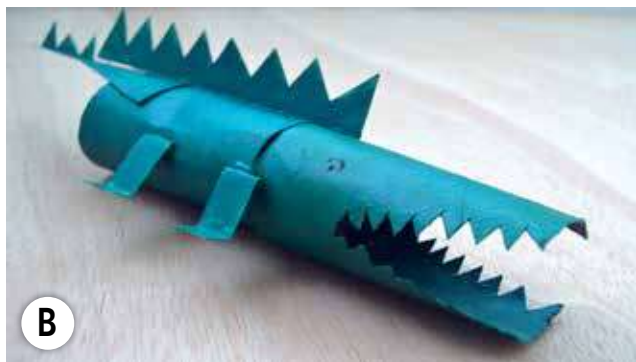
1. Privește cu atenție lucrările **C**, **D**, **E** și spune unde au fost folosite punctul, linia, culoarea și forma.
2. Ce mesaj crezi că a vrut să comunice autorul lucrărilor în fiecare caz?

Tehnici de lucru pentru realizarea de produse utile

Îți amintești?

Pentru a crea produse utile și frumoase, ai învățat să folosești mai multe **tehnici de lucru**: tăiere, decupare după contur, lipire, mototolire, răsucire, rupere, țesere cu benzi de hârtie, îndoire, împletire, origami, tangram, modelare, presare, croit, cusut etc.

1. Privește cu atenție produsele **A, B, C, D, E, F** și spune ce tehnici s-au folosit pentru realizarea lor.
2. Ce tehnică îți place mai mult și de ce?
3. În ce scop pot fi folosite produsele date ca exemplu?

1 Școlile povestesc

Subiect aplicativ:
Drumul către școală
Tema plastică: **Linia**

Privește cu atenție fotografia alăturată.
Ce crezi că reprezintă? Poate fi un drum care
duce către o școală?

Gândește-te la drumul pe care îl faci tu până la
școală. Ce poți spune despre el? Ce vezi de o parte
și de alta a drumului?

Dacă ai dori să le povestești colegilor despre el,
printr-un desen cu linii, ce fel de linii ai folosi?

Știi că în artele plastice sunt foarte apreciate
lucrările în care linia nu este clară, perfectă și
corectă, asemenea celei trasate cu rigla? Se preferă
linia imperfectă, cu grosimi diferite pe lungimea
ei, numită **linie modulată**.

Scara școlarilor

Scara acoperită din Sighișoara

Scara a fost construită pentru a ușura accesul elevilor, în timpul iernilor grele sau ploii, la școala situată lângă Biserica din Deal. De aceea, se numește **Scara școlarilor**.

1. Joacă-te și trasează linii de grosimi diferite folosind creioane colorate, o pensulă, o bucată de cretă, un băț pe nisip etc. (fig. A).
2. Realizează un desen care să reprezinte **Drumul către școala ta**. Folosește jocuri de linii diferite ca mărime și grosime (linii modulate). Imaginează-ți că acest drum este o persoană dragă, alături de care îți petreci timpul aproape în fiecare zi. Poți arăta și cum i se schimbă înfățișarea în funcție de anotimp sau în funcție de oamenii care trec pe acolo. Poate fi un drum liniștit sau neliniștit, vesel sau trist, îngrijit sau neîngrijit etc.
3. Observă cu atenție imaginea din figura B și spune unde crezi că a fost folosită linia modulată.

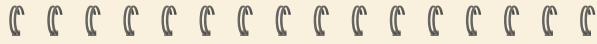

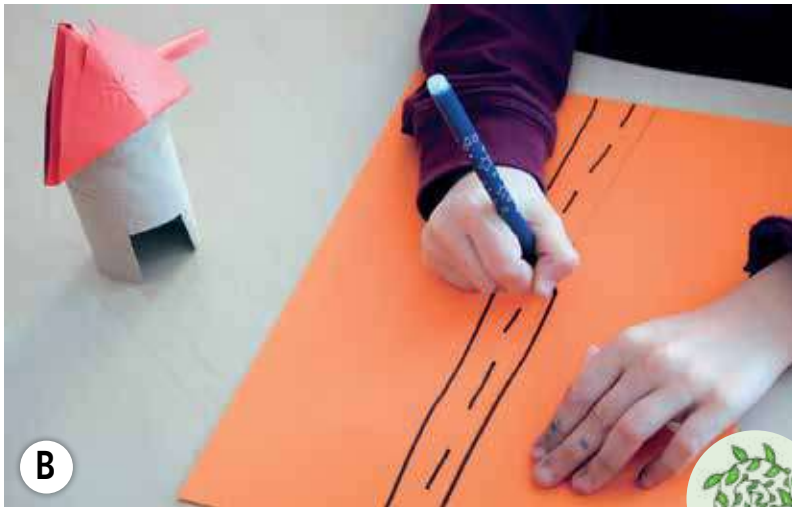
Subiect aplicativ:
Drumul către școală

Tema plastică:
Forme plane și spațiale

Poți vorbi despre **Drumul către școala ta**, realizând o machetă (un model redus ca dimensiuni, în care, pe lângă drum, se pot vedea și alte părți ale orașului, cartierului sau satului tău) (fig. A).
Ce forme plane poți folosi? Dar spațiale?

Realizează o machetă în care să arăți cel puțin o bucată din **drumul tău către școală**. Vei avea mai mult spor dacă lucrezi în echipă, cu colegii care au același drum cu tine. Poți folosi materialele pe care le ai la îndemână și tehnici variate.

Pentru clădirile care se află de o parte și de alta a drumului, poți alege una dintre variantele prezentate pe această pagină.

Varianta 1: Case făcute din tuburi de hârtie igienică, cu acoperiș realizat prin tehnica Origami (fig. B, C).

Varianta 2: Case făcute din cutii de ambalaj, acoperite cu hârtie colorată, chibrituri sau CD-uri vechi (fig. D).

1. ȘCOLILE POVESTESC

Subiect aplicativ:
Oamenii școlii, mici și mari
Tema plastică: **Puncte**

Privește cu atenție desenul din figura **A**.
Ce observi? Cine pot fi personajele?

Ce elemente de limbaj plastic a folosit
desenatorul? Ce crezi că a vrut să ne spună
prin acest desen?

Unde observi folosirea punctului?

Amintește-ți că punctul plastic este o supra-
față cu dimensiuni reduse față de suprafețele
îvecinate.

El se poate prezenta sub forme:

- **ordonate** – ca în exemplul **B**;
- **spontane** (adică obținute la întâmplare,
prin stropire) – ca în exemplul **C**.

Privește în jurul tău. Observă-ți colegii
și profesorii. Realizează un desen sau
o pictură în care să-i surprinzi pe aceștia
în activitățile care îți plac cel mai mult.

Folosește linia și punctul pentru a arăta
cum sunt colegii și profesorii: veseli, triști,
preocupați de ceea ce învață sau predau,
atenți la cei din jur etc.

Subiect aplicativ:
Oamenii școlii, mici și mari
 Tema plastică: **Forme plane, spațiale; colajul**

Îți amintești?

Colajul constă în compunerea unui tablou, prin lipirea unor materiale de același fel sau diferite (hârtie colorată, ziar, reviste vechi, materiale textile etc.). Combinând forme plane cu forme spațiale vom obține un efect special.

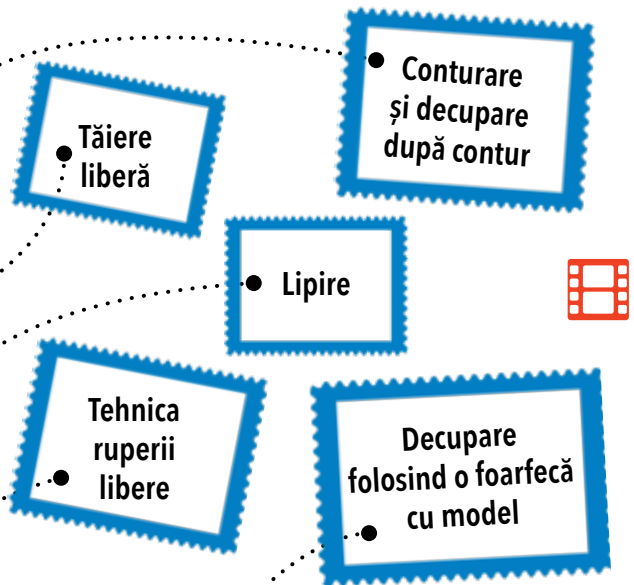
Bucățile de material pot fi obținute prin tehnici diferite, ca în exemplele **A**, **B** și **C**.

A

B

C

Realizează un colaj potrivit pentru subiectul **Oamenii școlii, mici și mari**, folosind forme plane și spațiale.

1. ȘCOLILE POVESTESC

Subiect aplicativ:
Pagini din viața școlii

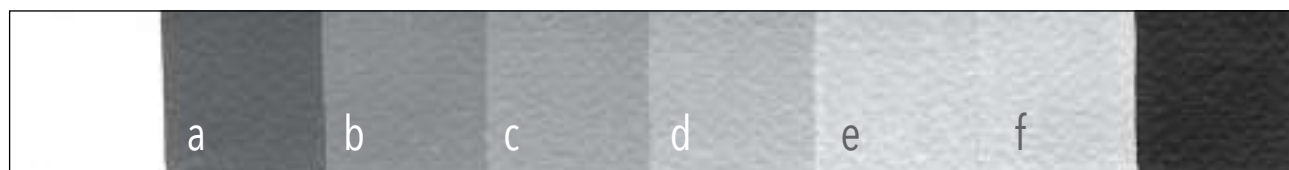
Tema plastică:
Amestecuri acromatice

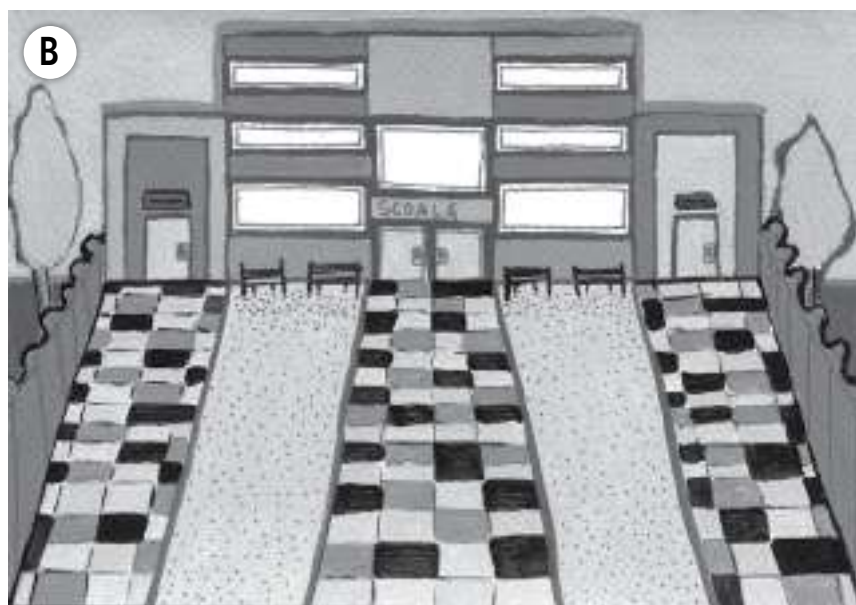
Îți amintești că alb și negru nu sunt culori? Amestecându-le în cantități diferite, vom obține griuri, adică amestecuri acromatice. Ai astfel de exemple în figura alăturată (fig. A).

Observă cu atenție căsuțele cu amestecuri dintre alb și negru și spune care este ordinea corectă, dacă plecăm de la alb și adăugăm puțin câte puțin negru.

Griurile se folosesc, de obicei, pentru a atrage atenția asupra culorilor (pentru a le pune în valoare), așa cum un instrument acompaniază o voce frumoasă.

Desenează școala ta și împrejurimile ei, folosind alb, negru și cât mai multe griuri obținute prin amestecul acestora (fig. B).

Subiectul aplicativ:
Pagini din viața școlii
 Tema plastică: **Forma**

A

Îți amintești?

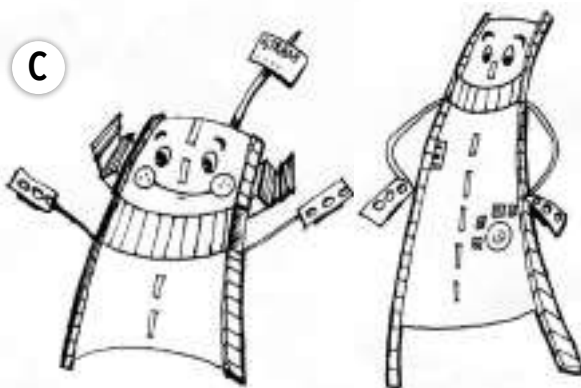
Privește cu atenție exemplele **A** și **B**. Elementele de limbaj plastic – punctul, linia și pata de culoare – sunt asemenea celor mai mici componente ale fețelor personajelor (străduțele care vin la școală): ochii, nasul, gura, sprâncenele etc. Personajele în întregime reprezintă **forma**.

B

Uneori, tot desenul pe care îl facem reprezintă o formă la care ne-am gândit mai mult timp și pentru care am făcut înainte multe schițe, ca în figura **C**; spunem că sunt forme **elaborate**.

Alteori, putem obține forme la întâmplare, fără să le planificăm înainte, cum este exemplul din figura **D**; spunem că sunt forme **spontane**.

C

D

1. Joacă-te cu culorile pentru a obține forme spontane.
2. Creează un personaj cu ajutorul căruia poți spune o poveste despre școala ta. Poate fi chiar **Drumul către școală**. Spune povestea folosind un desen în care să folosești linia, punctul, pata de culoare și forma.

Recapitulare și evaluare

Recapitulează!

- Reamintește-ți ce ai învățat în această unitate despre linie, ca element de limbaj plastic. Recitește alineatul în care se vorbește despre linia modulată, de la pagina 12.
- Reamintește-ți ce ai învățat în această unitate despre punctul plastic. Recitește alineatul în care se vorbește despre punct, de la pagina 14.
- Reamintește-ți cum se obțin amestecurile acromatice. Observă căsuțele cu amestecuri acromatice de la pagina 16.
- Reamintește-ți ce ai învățat despre forma plastică. Recitește explicațiile de la pagina 17.

Verifică!

- Completează enunțurile de mai jos cu cuvintele sau cu grupurile de cuvinte potrivite din paranteză. Scrie pe spatele unei lucrări desenate la această unitate sau în *Jurnalul de învățare*. Folosește culori diferite pentru a marca ceea ce ai scris în locul liniilor.

Punctul, linia și pata de culoare sunt elemente _____. Linia imperfectă, cu grosimi diferite pe lungimea ei, se numește _____. Punctul plastic se poate prezenta sub forme _____. Alb și negru nu sunt _____; din amestecul lor se obțin _____. Formele pot fi _____.
(culori, linie modulată, de limbaj plastic, griuri, spontane sau elaborate, ordonate sau spontane)

Exemplu de completare a unui enunț:

Punctul, linia și pata de culoare sunt elemente **de limbaj plastic**.

- Completează enunțurile de mai jos cu ceea ce gândești și simți:

În timpul orelor de Arte vizuale și abilități practice de până acum,

- mi s-a părut dificil _____.
- mi s-a părut ușor _____.
- mi s-a părut plictisitor _____.
- mi s-a părut interesant _____.
- lucrul cel mai valoros pe care l-am învățat este _____.

Exemplu de completare a unui enunț:

În timpul orelor de Arte vizuale și abilități practice de până acum, mi s-a părut dificil să obțin prin amestec multe griuri.

* Un *jurnal de învățare* este un caiet de orice formă sau dimensiune, în care îți notezi: ce ai făcut, ce ai învățat și cum te-ai simțit în timpul activităților dintr-o zi sau dintr-o săptămână.

2

Eu între ceilalți

Subiecte aplicative:

Un copil obișnuit

Totul despre mine

Ceilalți

Amprenta clasei mele

În această unitate vei descoperi:

- lucruri noi despre culori (principale, binare, calde, reci, nuanțe, tonuri);
- cum să folosești elementele de limbaj plastic pentru a comunica celor din jur idei și sentimente;
- cum să combini diferite tehnici și materiale pentru a crea produse utile în viața de zi cu zi.

Competențe:

1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 2.4

2 Eu între ceilalți

Subiect aplicativ:
Un copil obișnuit

Tema plastică: **Culoarea**

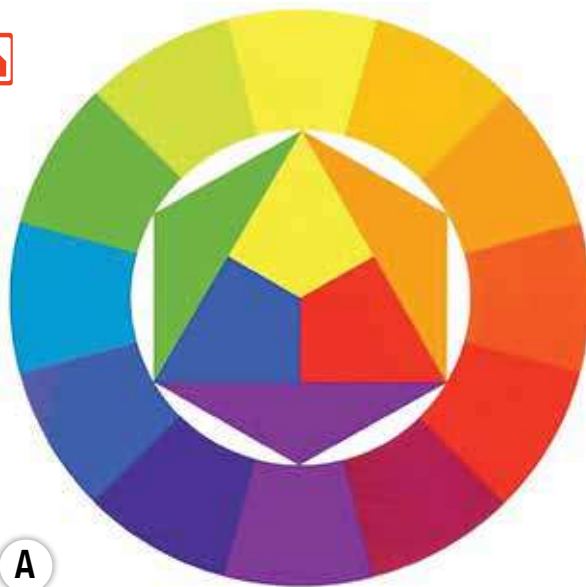
Pentru a comunica celor din jur ceea ce gândim și simțim, putem folosi cu succes un alt element de limbaj plastic, **culoarea**.

Mulți fizicieni și pictori au făcut cercetări pentru a descoperi misterul culorilor. Rezultatele acestor cercetări au fost reprezentate prin machete sau diagrame, care însă nu reprezintă întocmai realitatea (deoarece culorile luminii nu sunt la fel cu cele ale coloranților și ale vopselurilor).

Persoanele care lucrează cu culorile folosesc **Cercul culorilor** (Roata culorilor, Steaua culorilor sau Cercul cromatic) creat de **Johannes Itten** (fig. A).

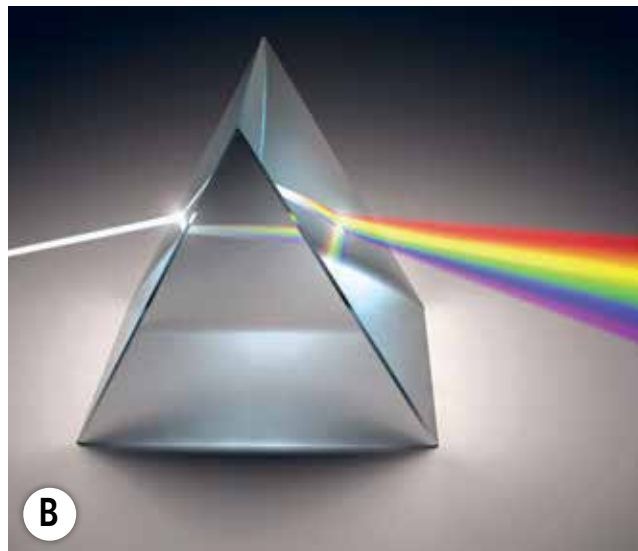
C

A

Sir Isaac Newton, om de știință englez, fizician, matematician și astronom (1643-1727), a demonstrat că o prismă de sticlă poate descompune lumina albă în mai multe culori: **ROGVAIV** (fig. B).

B

1. Privește cu atenție Cercul culorilor creat de Itten. Ce observi? Ce înseamnă ROGVAIV?
2. Realizează un desen despre tine și colegii tăi, folosind culorile preferate (fig. C).

Subiect aplicativ: **Un copil obișnuit**

Tema plastică: **Culori primare și culori binare**

Privește în interiorul Cercului cromatic.
Ce culori observi, unite ca într-un triunghi?

Dacă ți s-ar termina tuburile sau acuarelele cu **roșu, galben și albastru**, le-ai putea obține amestecând alte culori?

Roșu, galben și albastru se numesc **culori principale** sau **primare** (fig. A).

Faptul că în steagul României regăsim aceste culori este doar o coincidență.

A R G

Imaginează-ți cum vei arăta peste zece ani.
Realizează-ți autoportretul folosind culorile primare sau secundare (fig. B, C).

Vi O Ve

B

Ce s-ar întâmpla dacă ți s-ar termina tuburile sau acuarelele cu **oranj, verde și violet**?

Așa cum îți arată Cercul lui Itten, le poți obține prin **amestecul** culorilor principale, două câte două, astfel:

Roșu + Galben = Oranj

Roșu + Albastru = Violet

Albastru + Galben = Verde

Oranj, violet și verde se numesc **culori secundare** sau **binare**.

2. EU ÎNTRE CEILALȚI

Subiect aplicativ:
Totul despre mine
Tehnica origami
folosită pentru obținerea
unei rame foto

Origami este arta de a împături hârtia pentru a realiza diferite forme utile. Cuvântul *origami* vine din limba japoneză și înseamnă *hârtie pliată*.

În origami nu se folosește foarfeca, decât pentru a obține forma de început a hârtiei (de exemplu, pentru a obține un pătrat dintr-un dreptunghi).

Materiale necesare

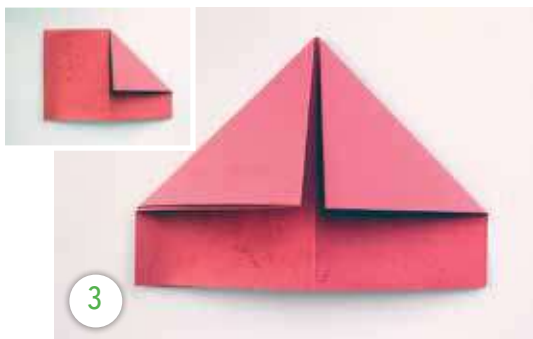
- o coală A4 (hârtie/carton subțire)
- o riglă, pentru a presa cartonul

Pasul 1. Se îndoaie coala A4 în jumătate, pe lungime.

Pasul 2. Se despăturește coala și se îndoaie pe cealaltă jumătate.

Pasul 3. Se ține hârtia cu partea îndoită în sus. Se aduc colțurile către centru, de-a lungul îndoiturii.

Pasul 4. Se despăturește complet hârtia și se așază în poziție orizontală. Triunghiul de sus și cel de jos se îndoaie către interior, apropiind triunghiurile laterale, până se suprapun.

Pasul 5. Vârful triunghiului obținut se îndoaie în jos, fără a depăși aproximativ 5 cm de la bază.

Pasul 7. Se potrivește fotografia peste figura de la pasul 6, fără a se lipi.

Pasul 9. Se îndoaie și marginile laterale, conform dimensiunii fotografiei. Atenție, fotografia trebuie să rămână centrată!

Pasul 11. Se introduc colțurile fotografiei în orificiile ramei, ca în imaginea de mai sus.

Pasul 6. Se desface figura obținută la pasul 5 și se apasă cele două triunghiuri din interior, astfel încât să rezulte figura din imaginea de mai sus.

Pasul 8. Marginile de sus și de jos se îndoaie peste fotografie, astfel încât să se potrivească cu dimensiunea acesteia.

Pasul 10. Se scoate fotografia.

Pasul 12. Triunghiul de pe spatele ramei servește ca suport. Se potrivește astfel încât rama să stea în picioare. Rama este gata!

2. EU ÎNTRE CEILALȚI

Subiect aplicativ: **Ceilalți**
Tema plastică: **Culori calde**

Privește cu atenție figurile **A** și **B**.

Ce asemănări și ce deosebiri observi?

Ce culori au fost folosite?

Culorile care dau senzația de căldură sunt **roșu**, **galben** și **oranj**.

Cea mai caldă culoare este oranj, pentru că se obține prin amestecul a două culori calde - roșu și galben ($O = R + G$).

R

O

G

Realizează un tablou prin care să comunicii lucruri observate la cei din jurul tău: cartea preferată, animalul preferat, hainele pe care le poartă, mâncarea preferată, jucăria preferată (vezi exemplul **C**). Folosește doar culori calde.

Subiect aplicativ: Ceialți

Tema plastică: Culori reci

Privește cu atenție figurile **A** și **B**.
Ce culori au fost folosite?

Culorile care dau senzația de răceală sunt
albastru, verde și violet.

Cea mai rece culoare este albastru.

În componența culorilor verde și violet intră
o culoare caldă ($Vi = R + A$; $Ve = G + A$).

Folosind culorile calde sau reci în planuri
diferite ale picturii, putem crea **efectul de
apropiere** sau **depărtare**: culorile calde dau
senzația de apropiere și mărire, iar cele reci
dau senzația de distanțare și micșorare.

A

A

Ve

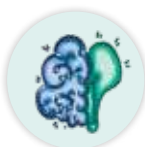
Vi

B

Știi că unele **becuri** dau lumină caldă, iar
altele dau lumină rece? Atunci când cumperi
becuri, ar trebui să știi ce fel de lumină
preferi în camera ta.

Realizează un tablou prin care să comunic
lucruri observate la cei din jurul tău: pasiuni,
locul preferat din natură, sportul preferat,
obiecte pe care le folosești. Folosește doar
culori reci.

2. EU ÎNTRE CEILALȚI

Subiect aplicativ: **Amprenta clasei mele**

Tema plastică: **Nuanțe și tonuri**

Întoarce-te la pagina 20 și privește culorile de pe Cercul lui Itten. Dacă plecăm, de exemplu, de la roșu spre galben, toate combinațiile posibile aflate între acestea se numesc **nuanțe**.

Ca să înțelegi mai bine, observă cu atenție și figura **A** de mai jos.

Prin amestecul de culori (primare sau binare) vecine pe cerc, se pot obține foarte multe nuanțe.

Amestecurile culorilor la care se adaugă alb sau negru poartă denumirea de **tonuri** (fig. B).

A

roșu ← *nuanțe* → galben

B

← *tonuri* →
negru + roșu + alb

1. Realizează o pictură despre activitățile pe care le desfășori împreună cu colegii tăi, folosind nuanțe obținute prin amestecuri între două culori vecine, la alegere (vezi fig. C).
2. Realizează o pictură cu lucruri din clasa ta, folosind tonuri ale unei culori, la alegere.

C

Nicolae Tonitza (1886–1940)

A fost un pictor român foarte apreciat. Tablourile sale surprind subiecte precum: natură statică, peisaje și portrete. Cele mai populare opere ale sale sunt portretele de copii, datorită stilului inedit în care le-a desenat ochii (sub formă de mărgele). Acest semn distinctiv poartă numele de **Ochii lui Tonitza**.

1. Privește portretul de copil realizat de Nicolae Tonitza. Ce poți spune despre culorile folosite? Ce simți privind această pictură?

2. Privește picturile **A**, **B** și **C**. Spune ce nuanțe și ce tonuri observi.
3. Ce reprezintă fiecare lucrare? Pot avea vreo legătură cu ceea ce se întâmplă la școală? Găsește un titlu potrivit pentru fiecare.

Fiul pădurarului,
de Nicolae
Tonitza

Recapitulare și evaluare

Recapitulează!

- Reamintește-ți ce ai învățat în această unitate despre culori. Dă exemple de culori principale, binare, calde și reci.
- Recitește explicațiile despre nuanțe și tonuri de la pagina 26. Cum se obțin?
- Discută cu colegii despre felul în care ați învățat să folosiți elementele de limbaj plastic pentru a comunica celor din jur idei și sentimente.
- Amintește-ți despre modul în care ai combinat diferite tehnici și materiale pentru a crea produse utile în viața de zi cu zi.

Verifică!

Ai expus în clasă sau pe holurile școlii tale lucrările realizate? Privește-le și apreciază-ți munca, discutând cu ceilalți colegi. Te poți ajuta de imaginile alăturate.

1. Ai respectat de fiecare dată tema plastică și subiectul aplicativ?

În mică măsură Moderat În mare măsură

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

2. Ai reușit să comunici ceva prin ceea ce ai creat?

În mică măsură Moderat În mare măsură

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

3. Lucrările tale sunt terminate?

În mică măsură Moderat În mare măsură

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

4. Ai lucrat îngrijit?

În mică măsură Moderat În mare măsură

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

5. Ai fost original?

În mică măsură Moderat În mare măsură

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Eu și colega mea de bancă

3

Jocuri și jucării

Subiecte aplicative:

Noi și lucrurile
Povestea din spatele
unei jucării
Jocurile generațiilor

În această unitate vei învăța:

- cum să-ți faci păpuși pe mână, din materiale textile;
- cum să crezi o jucărie, modelând plastilina;
- cum se realizează *Jocul memoriei* din materiale reciclabile și cum se joacă acest joc.

Competențe:
1.1; 2.1; 2.2; 2.4

3 Jocuri și jucării

Subiect aplicativ: **Noi și lucrurile**

Tehnici de lucru cu **materiale textile: păpuși pe mână**

Dacă ai povesti colegilor despre jucăriile tale, ce le-ai spune?

Ai printre ele și animale de pluș? Când și cum te joci cu ele? Din ce material sunt făcute? Cum crezi că sunt făcute?

Te-ai gândit vreodată că poți folosi jucăriile de pluș și altfel? Îți propunem să faci o încercare și să le transformi în păpuși pe mână, urmând pașii de mai jos.

Materiale necesare

- o jucărie de pluș de care te-ai plictisit
- foarfecă

1

1. Alege, dintre toate jucăriile de pluș pe care le ai, pe aceea cu care te-ai jucat cel mai puțin sau de care te-ai plictisit.

2

2. Descoperă cusătura făcută în partea de jos a jucăriei. Cu ajutorul unei foarfeci, descoase cu grijă, fără să te tai și fără să tai materialul. Mergi pe cusătură până când vei obține un orificiu prin care îți încapе mîna.

3. Scoate umplutura jucăriei, astfel încât aceasta să rămână goală și să-ți permită introducerea întregii mâini.

4. Folosește degetele mâinii, pentru mânuire, astfel: degetul arătător pentru mânuirea capului, degetul mare pentru manevrarea mâinii stângi a păpușii (dacă ești dreptaci) și degetul mic pentru manevrarea mâinii drepte. Dacă păpușa este mai mare și mai grea, poți lipi degetul mijlociu și arătător pentru cap, și inelarul și degetul mic pentru mâna dreaptă.

5. Păpușa pe mână este gata de joacă. Tot ce trebuie să faci este să găsești replicile potrivite și să crezi o mică piesă de teatru.

Teatrul de păpuși

Una dintre primele păpuși care au jucat în România pe scenă a fost Vasilache. Astăzi, un teatru din Botoșani îi poartă numele.

1. Găsește cel puțin două modalități prin care îți poți crea o scenă pentru teatrul de păpuși, dacă ai la îndemână mai multe resturi de material textil.
2. În afară de piesa de teatru, ce ai mai putea face cu noul tău partener de joacă, păpușa pe mână?

3. JOGURI ȘI JUGĂRII

Subiect aplicativ: **Povestea din spatele unei jucării**

Tehnică de lucru: **Modelare liberă**

Hai să facem cunoștință cu șase jucării create de copii: lute ca focul, Fata cu colier roșu, Șarpele dansator, Țestoasa cu buline, Fluturele Doli și Băiatul cu păr creț!

În spatele fiecărei jucării se ascunde o poveste. Așadar, te invităm:

1. să descoperi povestea;
2. să descoperi materialul și tehnica prin care au fost făcute personajele;
3. să crezi din plastilină încă un personaj care ar putea face parte din poveste.

Fata cu colier roșu

lute ca focul

Modelarea este o tehnică îndrăgită de cei mari și de cei mici. Se poate modela lutul (argila) sau plastilina (un fel de lut colorat și nontoxic).

Înainte de a fi modelată, plastilina trebuie frământată. În felul acesta, devine moale și ia mai ușor forma dorită. Ea se poate întinde, rupe, răsuci, rula, presa, lipi și refolosi.

Cu ajutorul plastilinei, se pot crea forme care pot sta în picioare (în spațiu), cum este melcul lute ca focul, sau forme culcate pe un suport (planșetă, carton etc.), cum este Fata cu colier roșu. Modelarea plastilinei se face cu grijă, pe o planșetă cu ajutorul căreia protejăm masa de lucru.

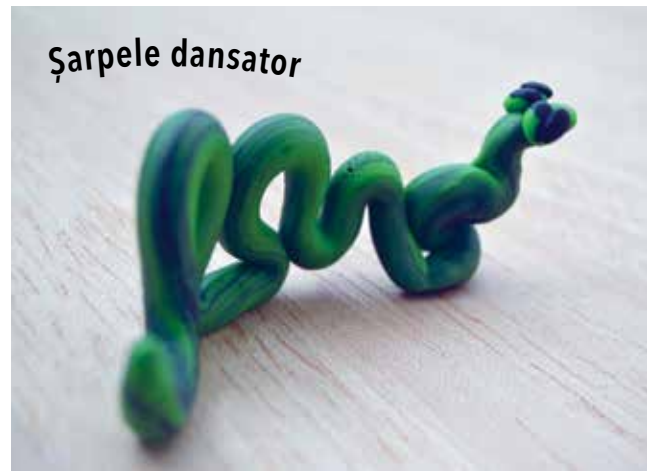
Băiatul
cu păr
creț

Există două tipuri de plastilină:

- plastilina pe bază de ulei, care nu se întărește și nu crapă în timpul modelării sau în timpul uscării;
- plastilina pe bază de făină, care se usucă la aer, iar formele modelate au crăpături după uscare.

Șarpele dansator

Plastilina a fost inventată din nevoia de a modela fără ca materialul să se usuce în contact cu aerul, așa cum se întâmplă cu lutul (argila). Spre deosebire de acesta, plastilina poate fi remodelată în orice moment.

Fluturile Doli

Țestoasa cu buline

1. Creează-ți o jucărie din plastilină. Dă-i un nume potrivit și spune-le colegilor povestea ei.
2. Poți să spui povestea unei jucării dragi presând, întinzând și modelând plastilina pe un suport (carton, coală de bloc de desen etc.).

3. JOGURI ȘI JUGĂRII

Subiect aplicativ:
Jocurile generațiilor
Tehnici de lucru combinate:
Jocul memoriei

Materialle necesare

- un număr par de capace de plastic, identice
- ciorne (hârtii tipărite pe o parte, care nu mai folosesc)
- o monedă de 50 de bani
- foarfecă, lipici, creioane/carioci colorate

Pasul 1. Pe o porțiune nescrisă a ciornei, cu ajutorul monedei de 50 de bani, se conturează atâtea **cercuri** câte capace ai.

Pasul 2. În fiecare două cercuri se desenează o imagine identică, astfel încât să se obțină **cercuri perechi**.

Pasul 3. Se decupează după contur cercurile obținute.

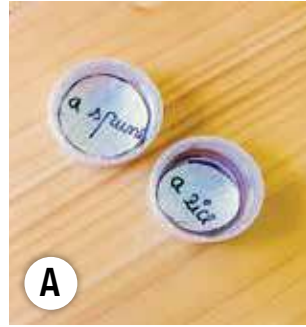
Pasul 4. Cercurile decupate se lipesc în interiorul capacelor de plastic. Pieseile pentru *Jocul memoriei* sunt gata! Mai este nevoie doar de jucători!

Faceți ordine la masă și chemați-vă colegii la joc!

Privește imaginile **A**, **B** și **C**.
Ce desene/cuvinte observi
în interiorul capacelor?
Poți identifica oare
cercuri perechi?

Să jucăm *Jocul memoriei!*

1. Începutul jocului: capacele se amestecă și se așază într-o formă ordonată (careu), cu desenul orientat în jos (vezi imaginea de mai sus). Apoi, pe rând, fiecare concurent are dreptul să întoarcă **două capace** și să verifice desenul din interior (**arătându-le și celorlalți concurenți**).

2. Dacă desenele coincid, participantul câștigă perechea de capace respectivă, care se scoate din joc.

3. Dacă desenele nu coincid, capacele se pun înapoi în careu, **în poziția inițială**, iar alt concurent întoarce două capace pentru a găsi imagini pereche.

4. Jocul se termină când nu mai sunt capace de întors. Câștigă cine a strâns cele mai multe perechi!

Puteți mări gradul de dificultate al jocului, adăugând mai multe capace sau prin schimbarea cerinței. De exemplu, o pereche poate fi constituită dintr-o întrebare și răspunsul ei, dintr-o operație matematică și rezultatul ei, dintr-un obiect și denumirea sa în limba engleză etc.

Jocul se păstrează într-o cutie veche, pentru a putea fi jucat de oricine dorește.

Recapitulare și evaluare

Recapitulează!

Gândește-te la produsele create în unitatea **Jocuri și jucării**. Sunt utile? Când și cum le poți folosi?

Privește jucăria pictată din exemplul **A**. Ce poți spune despre culorile folosite?

Din ce materiale crezi că sunt confecționate jucăriile din imagine? Ce materiale ai folosi tu pentru a-ți crea jucării?

Privește fotografia **B**. Copiii au confecționat jucării, dar le-au adunat și pe cele cu care nu se mai jucau și au venit cu ele la târg. Găsește cel puțin trei motive pentru care crezi că și-au scos jucăriile la vânzare. Cine pot fi cumpărătorii?

Verifică!

Completează enunțurile de mai jos. Scrie pe spatele unui desen sau în *Jurnalul de învățare*.

În timpul orelor de Arte vizuale și abilități practice din această unitate,

- cea mai interesantă jucărie pe care am creat-o este _____ pentru că _____;
- jocul memoriei pe care l-am realizat și jucat cu colegii mei a fost _____, pentru că _____;
- lucrul care mi-a ieșit cel mai bine a fost _____.

În următoarele ore de Arte vizuale și abilități practice, îmi propun să îmbunătățesc _____.

4

Harta anotimpurilor

Subiecte aplicative:

Cele patru anotimpuri

Anotimpul preferat

Obiceiuri de iarnă

Competențe:

1.1; 1.2; 1.3; 2.2

În această unitate vei descoperi:

- cum să obții amestecuri de culoare prin stropire, curgere liberă, fuzionare și dirijând culoarea cu ajutorul jetului de aer;
- cum să-ți confecționezi singur podoabe pentru sărbătorile de iarnă;
- cum să fotografiezi momente din evenimentele clasei tale și să realizezi un album sau o expoziție foto.

4 Harta anotimpurilor

Subiect aplicativ: **Cele patru anotimpuri**

Tema plastică: **Amestecuri cromatice**

Desenele și picturile pe care le facem sunt cu atât mai interesante și mai valoroase cu cât folosim culorile în **amestec** (fig. **A** și **B**).

Ai învățat până acum să obții griuri, nuanțe și tonuri. Gândește-te la cele patru anotimpuri. Cum ai putea să le reprezinți și ce fel de amestecuri ai folosi? Poți pleca de la ideile prezentate în exemplul alăturat.

Pădure desfrunzită, de Ion Andreescu

Ion Andreescu (1850-1882)

A fost un pictor român contemporan cu Nicolae Grigorescu. În portretele și peisajele pictate a folosit culori **sobre** (nuanțe și tonuri ale culorilor închise).

1. Ce vezi în tabloul lui Ion Andreescu?
2. Ce anotimp crezi că este? De unde știi?
3. Ce culori a folosit pictorul?
4. Ce observi în planul apropiat? Dar în cel depărtat?
5. Ce crezi că fac personajele din planul îndepărtat?
6. Ce fel de sunete ai putea auzi în pădure? Ce te face să te gândești la aceste sunete?
7. De ce crezi că Andreescu a realizat un tablou cu acest subiect?
8. Ai vrea să schimbi ceva în tablou?
9. Realizează un desen sau o pictură cu cele patru anotimpuri sau cu anotimpul preferat, folosind cât mai multe amestecuri de culori (amestecuri cromatice).

Subiect aplicativ:
Cele patru anotimpuri
 Tehnici de lucru combinate
 pentru obținerea unui **colaj**

Amintește-ți tehnicile învățate: rupere și mototolire, decupare după contur, răsucire etc. Alege-le pe cele preferate și realizează elemente cu care poți umple un carton decupat în formă de copac (imaginea alăturată).

*Pom
 înflorit*

În funcție de anotimpul preferat, poți opta pentru: flori, frunze, fructe, fulgi de zăpadă etc. Lucrând cu colegii, în echipă, puteți face copacul clasei voastre, la dimensiune foarte mare (precum copacul din figura de mai sus, cu înălțimea de 2 m). În el, printre elemente, puteți strecura zilele voastre de naștere.

4. HARTA ANOTIMPURILOR

Subiect aplicativ: **Anotimpul preferat**

Tema plastică: **Obținere de forme spontane prin stropire, curgere liberă și scurgere aderentă**

Ce anotimp preferi și de ce?

În fiecare anotimp, apa se găsește sub diferite forme. Ca să o reprezinți, te ajutăm să descoperi un procedeu interesant. Se numește **stropire**.

- Închipuie-ți că ești asemenea elefantului din exemplul **A**, doar tu și umbrela ta, în ploaie. Desenează-te astfel.
- Decupează o bucată de ciornă (ziar, revistă, coală scrisă etc.) și acoperă doar ceea ce ai desenat, lăsând liber restul foii.
- Cu pensula înmuiată în culoare, stropește cu grijă foaia, fără a depăși marginea acesteia. Poți folosi una sau mai multe culori.
- Când ești mulțumit de ploaia creată, îndepărtează ciorna de pe desen. Arată-le colegilor produsul obținut și spune-le povestea din spatele zilei minunate de primăvară/vară/toamnă/iarnă.

A

B

Te-ai uitat vreodată cu atenție la bălțile făcute după ploaie? Ce forme au? De ce depinde forma lor? Te poți juca și tu cu formele pictate, folosind **curgerea liberă și scurgerea aderentă**.

- Privește cu atenție exemplul **B**. Pune pe foaia de desen pete de culoare, folosind pensula nescursă, încărcată cu apă.
- Ridică foaia și înclin-o în așa fel încât surplusul de apă colorată să curgă în direcții diferite.
- Cu ce seamănă formele pe care le-ai obținut?

Joacă-te cu culorile, folosind stropirea, curgerea liberă și scurgerea aderentă.

Subiect aplicativ: Anotimpul preferat

Tema plastică: Amestecuri obținute prin fuzionare și prin dirijarea jetului de aer

Până acum, ai obținut amestecuri ale culorilor folosind paleta ca suport; acest lucru se poate face și direct, pe coala de desen, prin procedeul numit **fuzionare**. Observă exemplele **A** și **B**.

De jur împrejurul bradului și al omului de zăpadă, culorile s-au întrepătruns (au intrat una în cealaltă).

Coala a fost umezită foarte bine cu apă curată, iar culorile diluate au fost puse pe suportul umed foarte repede, înainte ca foaia să se usuce.

Pentru realizarea globurilor din brad (fig. **A**), s-a folosit un alt procedeu, **dirijarea jetului de aer**. Picăturile de culoare, cu multă apă, au fost suflate cu paiul sau cu tubul gol de la un instrument de scris (pix, creion metalic etc.). În felul acesta, s-au întins și suprapus, creând senzația de beteală aruncată întâmplător în brad.

Gândește-te la anotimpul preferat și desenează un tablou, folosind amestecuri obținute prin fuzionare și prin dirijarea jetului de aer.

4. HARTA ANOTIMPURILOR

Subiect aplicativ: Obiceiuri de iarnă Tehnici de lucru combinate

Îți plac sărbătorile de iarnă?

Ce preferi: un brad împodobit cu decorațiuni cumpărate (globuri, beteală, ghirlande colorate etc.) sau unul împodobit cu podoabe create de tine? De ce?

Ce podoabe pentru sărbătorile de iarnă știi să faci? Ce materiale și ce tehnici folosești?

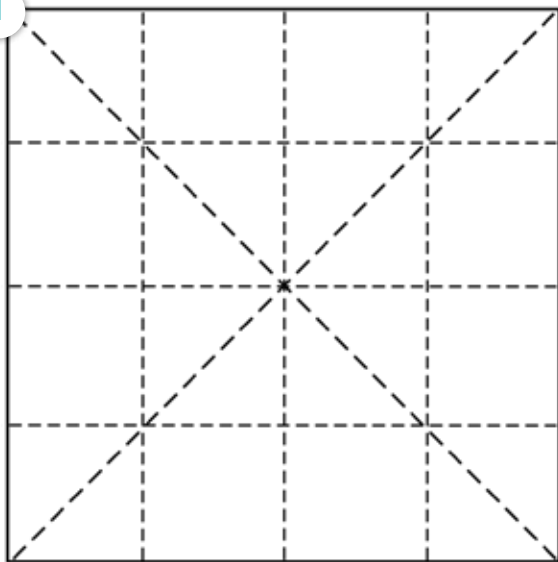
Îți propunem să descoperi cum se poate face o stea, folosind tăierea și îndoirea.

Materiale necesare

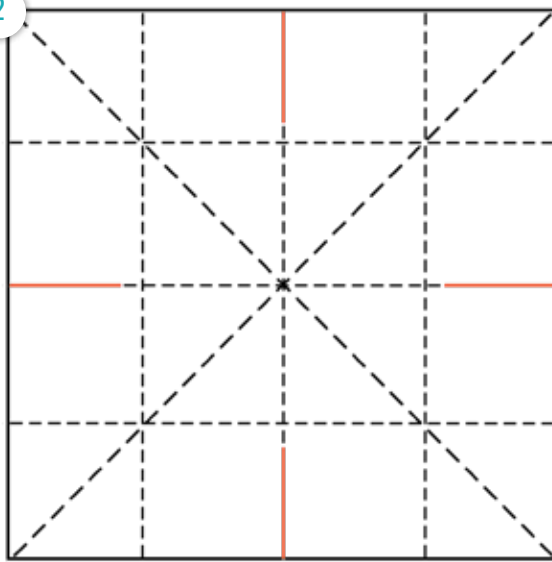
- două bucăți de hârtie în formă de pătrat
- foarfecă, lipici

1

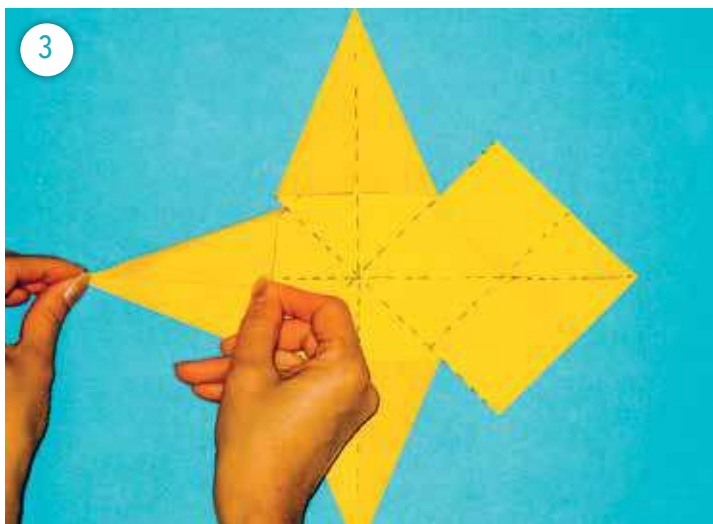

Pasul 1. Îndoiaie diagonalele, jumătățile și sferturile pătratului de hârtie, astfel încât să obții îndoituri, ca în imaginea de mai sus.

2

Pasul 2. Realizează câte o tăietură de-a lungul fiecărei îndoituri care marchează jumătatea laturilor pătratului, ca în imaginea de mai sus (vezi liniile roșii). Tăieturile nu trebuie să depășească îndoitura.

Pasul 3. Suprapune jumătățile laturilor pătratului peste diagonale, ca în imaginea alăturată. Vei obține astfel o stea cu patru vârfuri.

Pasul 4. Observă că fiecare vârf este format din perechi de triunghiuri mai mici. Suprapune și lipește triunghiurile fiecărui vârf al stelei, ca în imaginea alăturată. Pune deoparte steaua rezultată.

Pasul 5. Repetă pașii 1 – 4, astfel încât să obții încă o stea cu patru vârfuri.

Pasul 6. Lipește între ele cele două stele. Poți trece un ac cu ață printr-unul dintre vârfuri, astfel încât să obții o agățătoare cu ajutorul căreia poți prinde podoaba în brad.

4. HARTA ANOTIMPURILOR

Subiect aplicativ: **Obiceiuri de iarnă**

Tehnică fotografică: **Forma, lumina și culoarea**

Numită și *oglină memoriei*, fotografia este o imagine ce surprinde un moment din timpul real.

Prin unele fotografii comunicăm mesaje utile pentru viața de zi cu zi (fig. **A**), iar prin alte fotografii transmitem mesaje artistice (fig. **B**).

Pentru ca o fotografie să intre în categoria *artă*, fotograficul ar trebui să urmărească o idee și să surprindă un moment încărcat de emoție.

Desenează cu ajutorul luminii!

Cuvântul *fotografie* provine din limba greacă, de la cuvintele *fotos* (lumină) și *grafi* (a desena). Astfel, *a fotografia* înseamnă a desena cu lumină!

Fotografie cu un bec, folosită pentru a exemplifica lumina caldă

Imagine artistică

Obiectul sau persoana asupra căreia se concentrează o fotografie pentru a transmite mesajul se numește **subiectul fotografiei**. De exemplu, în imaginile **A** și **B** de pe această pagină, subiectul este reprezentat de globul de sticlă.

Privește cu atenție cele două imagini de mai jos. Ce diferențe observi? Unde este situată fereastra?

Când fotografăm un subiect, sursa de lumină (fereastra) trebuie să fie de obicei în spatele fotografului, nu în spatele subiectului.

A

B

1. Realizează perechi de fotografii pentru diferite obiecte, având fereastra situată în spatele tău, apoi în spatele subiectului. Care variante îți plac mai mult? De ce?
2. Realizează o colecție de fotografii cu tema **Crăciunului**. Iată un exemplu:

Târg de Crăciun
în orașul
Budapesta

Recapitulare și evaluare

Recapitulează!

Reamintește-ți ce ai exersat în această unitate: obținerea de amestecuri de culoare prin stropire, curgere liberă, fuzionare și prin dirijarea culorii cu ajutorul jetului de aer; realizarea de podoabe de iarnă prin tehnica origami și tehnici fotografice.

Adună împreună cu colegii toate produsele clasei voastre. Organizați-le într-o expoziție și observați cu atenție rezultatele muncii voastre.

Verifică!

Învață să-ți spui părerea despre lucrările realizate de colegii tăi, folosind tehnica numită *sandvici* (fig. A). Formează pereche cu unul dintre colegi: el este **Artistul**, iar tu ești **Criticul**. Roagă-l să-ți arate una dintre lucrările lui, din unitatea *Harta anotimpurilor*.

Privește-o cu atenție și începe prin a formula o apreciere despre ea: **Pomul pictat de tine este interesant pentru că ai folosit multe amestecuri de culori.**

Continuă cu un lucru pe care i-l recomanzi: **Petele mari și albe, în care nu ai pus culoare, dau senzația că nu ai terminat.**

Încheie tot cu o apreciere: **Cerul fuzionat îmi amintește de zilele de toamnă.**

Schimbați apoi rolurile: tu ești Artistul și el e Criticul.

Spune ce simți când comentariile despre ceea ce ai realizat se prezintă sub formă de sandvici.

Copacul anotimpurilor

A

Exemplu

Artistul: _____

Criticul: _____

Artistul: Mihnea _____

Criticul: Ștefan _____

Contele de Sandwich

Cuvântul *sandvici* vine de la numele englezului John Montague, conte de Sandwich (1718-1792).

Ca să nu se murdărească pe mâini de mâncare când participa la un joc de cărți, obișnuia să ceară gustarea (carne, brânză) așezată între două bucăți de pâine. Cei din jur au preluat acest obicei.

5

Pământul, planeta vie

Subiecte aplicative:
Universul
Planeta Albastră
Inimă verde

Competențe:
1.2; 1.3; 2.3

În această unitate vei descoperi:

- cum să-ți faci un mobil cu planete;
- cum să obții forme spontane prin stropire și decolorare cu pic;
- cum să aplici culorile, astfel încât să obții efectul de transparență;
- cum să realizezi un monoclu.

5 Pământul, planeta vie

Subiect aplicativ: **Universul**
Tehnici de realizare a unui **mobil**

La *Abilități practice*, atunci când vorbim despre **mobil**, ne referim la un produs ale cărui componente se mișcă sau pot fi mișcate. Cu siguranță ai văzut o astfel de jucărie, fie la tine, când ai fost bebeluș, fie la alți copii mici.

Mai jos, îți prezentăm pașii necesari pentru realizarea unui mobil cu planetele Sistemului Solar.

Materiale necesare

- sfere din polistiren/plastilină/globuri
- sârmă ușor de modelat
- sfoară/ață rezistentă, agrafe de birou
- acuarele, foarfecă, aracet

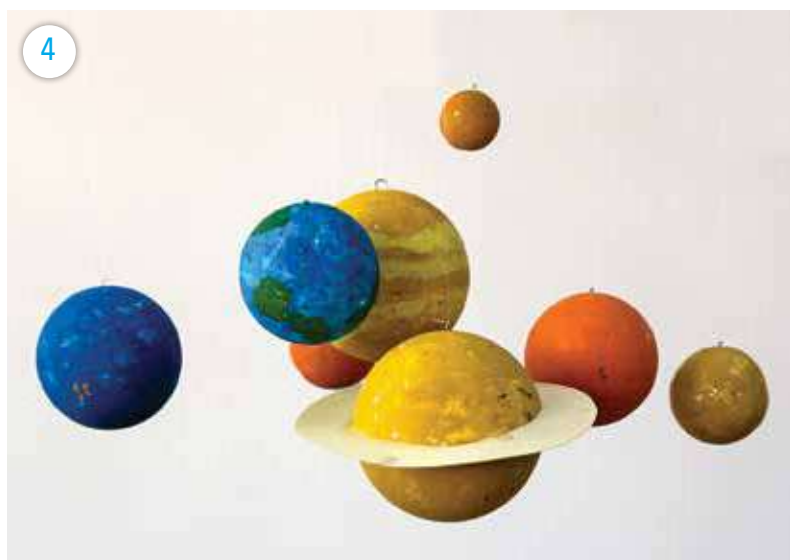

Pasul 1. Adună informații despre planetele Sistemului Solar. Poți folosi cărți în care se vorbește despre acestea sau poți căuta pe internet. Notează în *Jurnalul de învățare* caracteristicile pe care le-ai aflat. Un exemplu poate fi **ordinea planetelor, în funcție de mărime**: Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun, Pământ, Venus, Marte, Mercur.

Pasul 2. Pictează cele opt sfere de polistiren sau modelează-le, dacă folosești plastilina, respectând informațiile adunate.

Nu vei putea respecta scara (dimensiunea planetelor una față de cealaltă). Citește rubrica **Gândește în afara cutiei**.

Pasul 3. În funcție de materialele pe care le ai, gândește-te la un sistem prin care poți atârna planetele, astfel încât să se miște. În exemplele **A**, **B** și **C**, de la pag. 48, ai trei variante. **Varianta A**, cu cerc din sârmă, se realizează cel mai ușor. Modelează un cerc din sârmă. Prinde de acesta alte două bucăți de sârmă, răscucite la mijloc, ca în figura de alături. Agață planetele de cercul de sârmă, folosind un fir de pescuit (gută).

Pasul 4. În camera ta sau în alt loc, găsește o posibilitate de a atârna acest mobil, astfel încât planetele să se miște în funcție de curenții de aer.

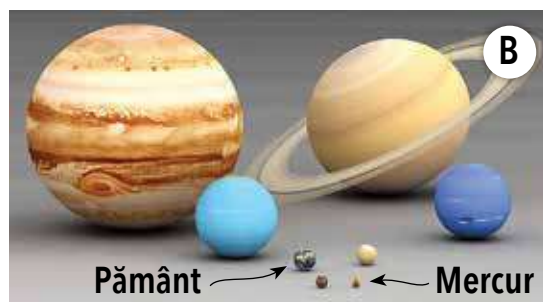
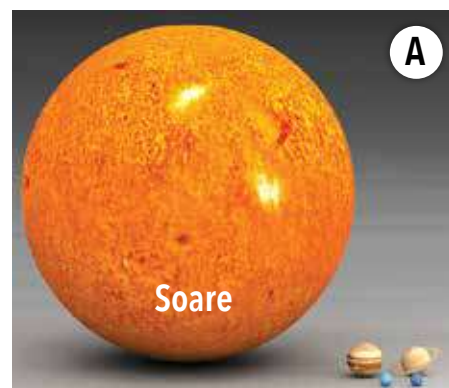
Creează-ți un alt mobil, folosind elemente care îți plac.

În artă, **scara** se referă la dimensiunea unui întreg obiect în relație cu alt obiect.

De exemplu, în lumea reală, Soarele este de aproximativ 109 ori mai mare decât Pământul și de 285 de ori mai mare decât Mercur (fig. **A**, **B**).

Astfel, pentru a realiza un mobil care **respectă scara** Sistemului Solar, ar trebui ca sfera prin care reprezinți Soarele să fie de 109 ori mai mare decât cea folosită pentru a reprezenta Pământul și de 285 de ori mai mare decât sfera folosită pentru a reprezenta planeta Mercur, ceea ce este imposibil!

5. PĂMÂNTUL, PLANETA VIE

Subiect aplicativ: **Universul** **O altfel de fotografie**

Te-ai întrebat vreodată cum se realizează fotografiile în spațiul cosmic?

Cel mai faimos mijloc prin care oamenii obțin imagini din afara spațiului terestru este **Telescopul Spațial Hubble**, realizat de NASA (Administrația Națională Aeronautică și Spațială din Statele Unite), în aprilie 1990. Acest instrument deosebit poartă numele astronomului american Edwin Hubble și a permis observarea unor stele și galaxii extrem de îndepărtate de noi, dar și a planetelor din Sistemul Solar.

Hubble este unul dintre cele mai de succes proiecte NASA. A trimis către Pământ **sute de mii de fotografii**, ajutându-i pe oamenii de știință să descopere din misterele cosmosului, oferindu-ne posibilitatea de a ne minuna de culorile acestuia.

Cum funcționează Telescopul Hubble?

Telescopul Hubble se învârtește în jurul Pământului cu o viteză foarte mare.

Pe măsură ce înaintează, el captează lumina și o transmite instrumentelor sale pentru a o „înregistra”. Cele mai importante componente ale telescopului sunt oglinzile.

Telescopul Spațial Hubble

Intră pe site-ul Telescopului Hubble și accesează galeria de fotografii din spațiul cosmic. Care dintre imagini îți place cel mai mult? De ce?

Subiect aplicativ: **Universul**

Tema plastică: Obținerea de forme prin **decolorare cu pic**

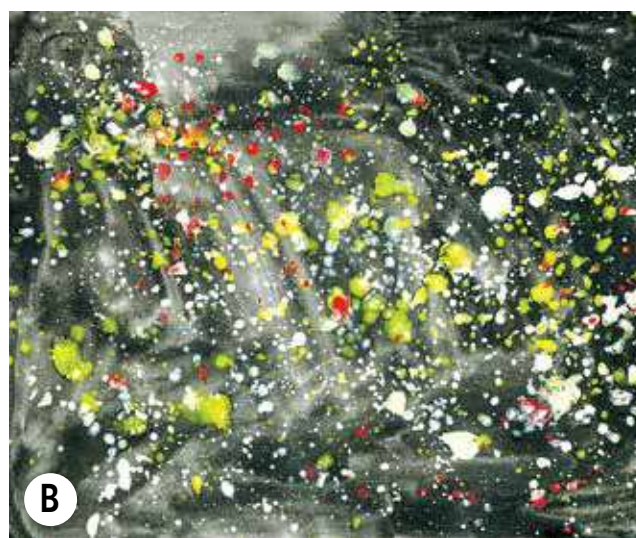
Pentru a obține o lucrare cât mai aproape de imaginea Universului (fig. **A**), poți folosi **tehnica decolorării cu pic**.

Procedează astfel:

- întinde cerneala albastră cu pensula, pe toată coala de desen;
- după ce s-a uscat bine, folosește picul pentru decolorare; punctele mici și mari, dispuse ordonat sau dezordonat, vor reprezenta stelele.

Poți folosi și cerneală neagră (fig. **B**).

- După decolorarea cu pic, poți stropi cu acuarele o parte din punctele albe.

Realizează o lucrare cu titlul **Universul**, folosind tehnica decolorării cu pic.

Cerneala simpatică este o cerneală incoloră, care devine vizibilă numai la căldură sau prin tratarea cu diferite soluții speciale. Ea se folosește pentru a scrie mesaje secrete. Iată cum o poți prepara:

1. Într-un castron mic, stoarce puțină zeamă de lămâie.

2. Adaugă câteva picături de apă și amestecă bine.
3. Bețișorul de ureche se înmoaie în lichidul obținut, devenind instrument de scris! Scrie ceva cu el pe o foaie albă.
4. Pentru ca textul tău să devină complet invizibil, trebuie să aștepti să se usuce cerneala simpatică.
5. Acum arată hârtia unui coleg. Oare va reuși să citească textul pe care l-ai scris?
6. Pentru a putea descifra mesajul, hârtia trebuie așezată la lumina unei lămpi. Ce observi?

Materiale necesare

- o jumătate de lămâie, apă
- o lingură, un castron mic
- un bețișor igienic pentru ureche
- o hârtie albă
- o lampă mică

5. PĂMÂNTUL, PLANETA VIE

Subiect aplicativ: **Planeta Albastră**

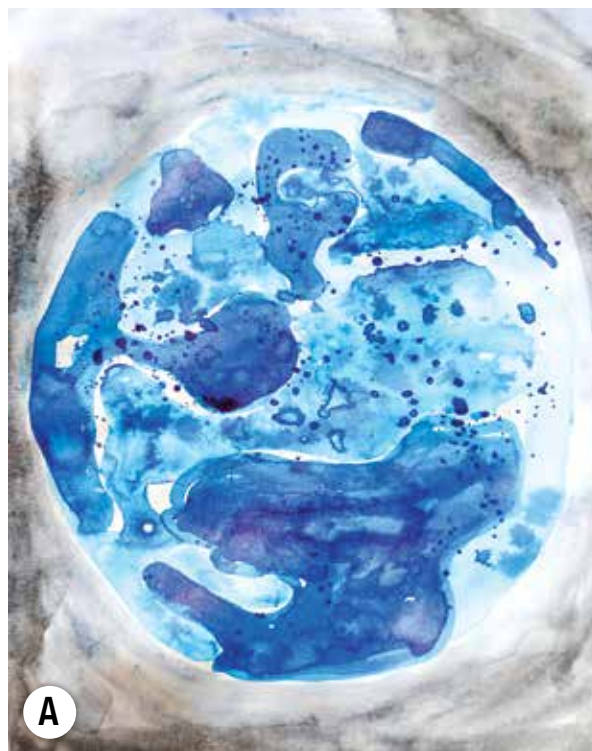
Tema plastică: **Efectul de transparență/opacitate**

Picturile pe care le realizăm devin mult mai expresive dacă suprapunem straturi de culoare, astfel încât cele de dedesubt să se vadă prin cele de deasupra. Efectul obținut se caracterizează prin **transparență**.

Transparența este o calitate specifică acuarelei, de a nu avea putere de acoperire. Tempera și guașele sunt **opace**, adică lipsite de transparență.

Privește cu atenție pictura **A**. După uscarea primului strat de culoare, s-a aplicat un al doilea, în care acuarelele au fost diluate cu multă apă. Din loc în loc, poți observa albul hârtiei de desen. În mod intenționat, au fost lăsate micile spații albe, ca și cum au fost scăpate din întâmplare. Acest procedeu pune mai mult în valoare culorile și dă o anumită prospețime lucrării.

1. Observă tablourile **B** și **C**. Există vreo diferență între ele? Pe ce fel de suport crezi că au fost realizate? Ce te face să crezi asta? În care dintre ele observi efectul de transparență?
2. Titlul *Planeta Albastră* se potrivește lucrărilor **B** și **C**? Explică răspunsul tău.
3. Realizează un tablou cu subiectul *Planeta Albastră*, în care să folosești efectul de transparență.

Subiect aplicativ: Planeta Albastră

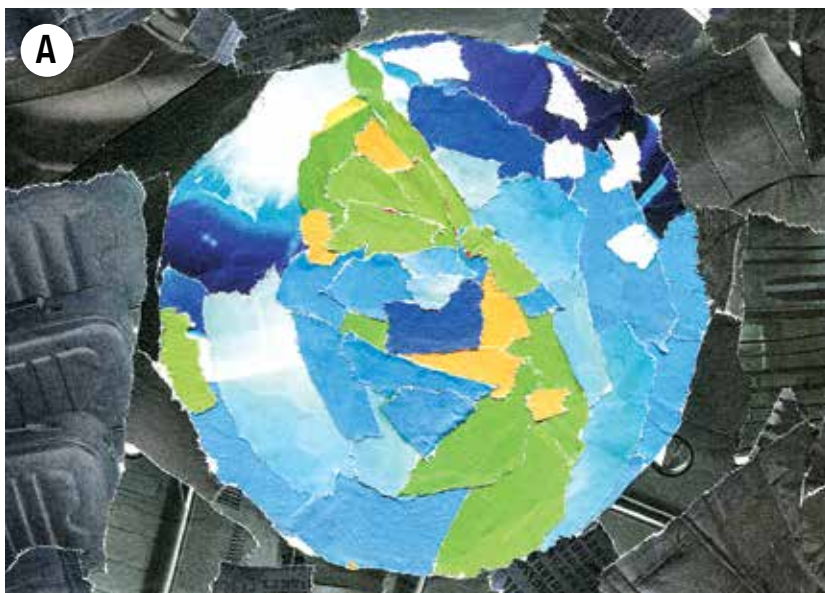
Colajul prin rupere

Așa cum ai aflat până acum, colajul este o tehnică ce se poate realiza din materiale diferite și prin procedee diferite. Unele dintre cele mai expresive colaje sunt cele obținute prin **rupere**.

Privește colajul din figura **A** și observă cu atenție marginile bucățelelor de hârtie ruptă. Sunt neregulate, spontane, variate, lucru care aduce o frumusețe aparte lucrării.

Deși, la prima vedere, pare un procedeu simplu, ruperea nu se face la întâmplare. Ca să obținem acea bordură albă de jur împrejurul formei, când rupem, forma care va fi lipită se trage în jos, iar cealaltă, în sus. Albul e foarte util mai ales atunci când formele se lipesc peste fonduri colorate, pentru că pun în valoare culorile și forma.

1. Realizează un colaj prin rupere, cu subiectul **Planeta Albastră**, folosind resturi de hârtie colorată, ziare și reviste vechi.
2. Peste colajul realizat prin rupere, poți să adaugi și alte elemente, folosind decuparea după contur trasat, astfel încât mesajul pe care dorești să-l transmiți să fie mai ușor de înțeles.
3. Ce mesaj crezi că a vrut să transmită autorul colajului din figura **B**? Ce titlu ar putea avea lucrarea?

5. PĂMÂNTUL, PLANETA VIE

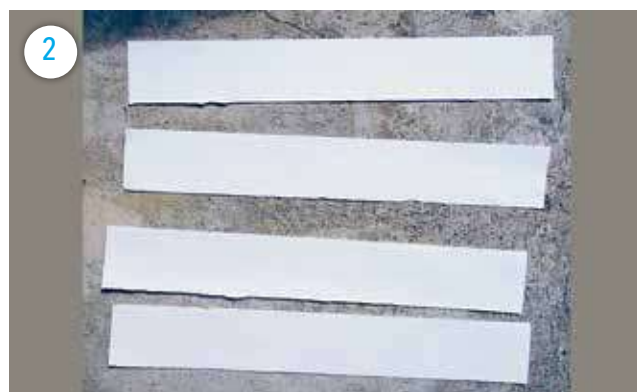
Subiect aplicativ: **Inimă verde**
Tehnici combinate pentru realizarea unui **monoclu**

Materiale necesare

- un tub de hârtie igienică
- un capac mare de plastic, de la un bidon de 5 litri
- coperta transparentă de la un dosar vechi, o coală A4
- foarfecă, lipici, creioane colorate

Pasul 1. Îndoiaie coala de hârtie pe jumătate și apoi pe sfert, în poziție orizontală, astfel încât să obții patru fâșii lungi.

Pasul 2. Cele patru fâșii se decupează sau se rup de-a lungul îndoiturilor.

Pasul 3. Desenează fâșiile cu elemente prin care să arăți cum îți închipui lumea de deasupra norilor.

Pasul 4. Aplică lipici pe latura mică a fâșiilor și lipește-le între ele, astfel încât să obții o singură fâșie lungă. Aceasta va fi corpul monocului.

Pasul 5. Din coperta transparentă de plastic, decupează un cerc mai mare decât orificiul tubului de carton. Acesta va fi lentila monocului.

Pasul 6. În interiorul cercului obținut, desenează cu carioca un cerc mai mic decât orificiul tubului de carton.

Pasul 7. Taie cu foarfeca franjuri care să nu depășească conturul cercului mic.

Pasul 8. Aplică lipici pe franjurile cercului și înfășoară fâșia obținută la pasul 4, cu partea desenată orientată spre exterior. Rulează fâșia până la capăt, ca în imaginea 8b, fără să lipești.

Pasul 9. Decorează exteriorul tubului de la hârtia igienică.

Pasul 10. Aplică lipici în interiorul tubului de carton și apoi introdu fâșia rulată de la pasul 8. Capătul opus al sulului se acoperă cu un capac de plastic.

Monocul este gata!

Imaginea de la pasul 10 ilustrează monocul rulat, pentru a putea fi transportat, iar imaginea de alături prezintă monocul desfăcut!

Recapitulare și evaluare

Recapitulează!

Revezi drumul pe care l-ai făcut în această unitate.

Ai învățat:

- cum să-ți faci un mobil cu planete;
- cum să obții forme spontane prin stropire și decolorare cu pic;
- cum să aplici culorile, astfel încât să obții efectul de transparență/opacitate;
- cum să realizezi un monoclu.

Verifică!

1. Este momentul să privești cu multă atenție produsele pe care le-ai lucrat. Le-ai înrămat (pe cele care permit acest lucru)? Ai pus etichetă cu numele autorului și cu titlul lucrării? (fig. **A**) Ai găsit moduri ingenioase de expunere în sala de clasă sau acasă? Seamănă cu cele găsite de noi în fig. **B** și **C**?
2. Completează pe spatele unui desen sau în *Jurnalul de învățare* răspunsul la următoarele întrebări:
 - a. Ce ai învățat atunci când ai construit un mobil?
 - b. Cum se pot obține forme spontane?
 - c. Ce fel de fotografii îți place să faci?
 - d. Cum se obține efectul de transparență/opacitate?
 - e. De ce este expresiv un colaj obținut prin rupere?
 - f. Care a fost cea mai mare provocare pe care ai întâmpinat-o atunci când ai realizat monoclu?

A

Ana Popa,
Portretul colegei
de bancă

B

C

Recapitulare și evaluare semestrul I

1. Amintește-ți toate lucrurile învățate în acest semestru la *Arte vizuale*. Ca să-ți fie mai ușor, privește pictura din fig. **A** și formulează răspunsuri la întrebările date.
2. Spune ce asemănări și ce deosebiri există între figurile **A** și **B**.

Ce tehnici speciale de aplicare a culorilor observi?

Unde observi folosirea amestecurilor cromatice (nuanțe și tonuri)? Dar a griurilor?

A

Ce elemente de limbaj plastic au fost folosite în lucrare?

Ce titlu ar putea avea pictura?

Ce culori calde apar în tablou? Dar reci?

Ce culori principale au fost folosite? Dar binare?

B

Care este subiectul fotografiei?

Cum era poziționat fotograful față de sursa de lumină, atunci când a făcut fotografia?

Cu ce scop crezi că a fost făcută fotografia?

RECAPITULARE ȘI EVALUARE SEMESTRUL I

Amintește-ți ce ai învățat să faci în acest semestru la *Abilități practice*.
Ca să-ți fie mai ușor, privește imaginile **A**, **B** și **C** și răspunde la întrebări.

Ce produse observi în figurile de pe această pagină?

Prin ce tehnici au fost realizate produsele?

În ce scop pot fi folosite aceste obiecte?

Ce materiale au fost folosite în fiecare caz?

Amintește-ți luna septembrie, când am început împreună călătoria printre idei, forme și culori.
Cum te simți după ce ai învățat să faci atâtea lucruri?

Competențe:
1.1; 1.2; 1.3; 2.2; 2.4

În această unitate vei descoperi:

- frumusețea picturilor în care se folosesc amestecuri de culoare;
- unde și cum putem valorifica tot ceea ce realizăm.

Vei învăța:

- să redecorezi anumite lucruri, folosind fire și materiale textile;
- să folosești tehnica răsucirii hârtiei (quilling).

6

Despre pasiuni

Subiecte aplicative:
Oameni și pasiuni
Povestea unei pălării
Colecții
Dincolo de poarta școlii

Recapitulare

Subiect aplicativ: **Oameni și pasiuni** Tema plastică: **Amestecuri cromatice**

1. Atunci când te exprimi, alegi muzica, dansul, desenul, cuvântul, numerele sau meșterești în fel și chip? Altfel spus, care este lucrul pe care te pricepi să-l faci cel mai bine și care îți aduce bucurie atunci când îl faci?
2. Membrii familiei tale ce înclinații speciale au? Ce meserii și-au ales?
3. Există persoane care practică meserii mai rar întâlnite? Dar persoane care au preluat de la părinți și bunici un meșteșug, ca pe *o tradiție din tată în fiu*?
4. Citește fragmentul de mai jos, în care scriitorul Alexandru Vlahuță povestește despre copilăria pictorului Nicolae Grigorescu. Discută cu colegii despre preocupările pe care le aveau copiii în trecut și despre preocupările pe care le aveți voi, astăzi.
5. Realizează un tablou așa cum te inspiră povestea despre Nicolae Grigorescu. Folosește amestecuri de culoare, așa cum ai învățat în semestrul I.

„Cu acul ne-a crescut biata mama și o dată n-am auzit-o plângându-se... A învățat singură să citească și să scrie, ca să ne poată învăța și pe noi puțină carte. Că ce școli erau pe vremea aia? ... De dimineață până în noapte muncea și ne îngrijea, s-avem de toate. Surorile începeau să coasă și ele. Un frate mai mare intrase ucenic la un unchi al mamei, zugrav de biserici... Și mie îmi plăceau icoanele când eram mic. La zece ani am intrat la un iconar. Mă puneă să mătur, să-i legăn copilul și, când voiam să mă uit și eu cum zugrăvește, mă lua la goană. Numai câteodată, când îi frecam culorile, se mai îmbuna și mă lăsa pe lângă el, atunci eram în culmea fericirii... După doi ani, m-am întors acasă și am început să fac singur iconițe.

Era vară. Duminica mă duceam la târg. Îmi așterneam hăinuța jos, îmi întindeam marfa pe ea și așteptam cumpărătorii, ca orice negustor. Treceau femei sărace, oameni de la țară; mă întrebau cine le-a zugrăvit, le spuneam că eu... și cumpărau oamenii, ziceau că-s icoane cu noroc, de la un copil nevinovat. Cu ce bucurie am venit eu acasă după cea dintâi afacere a mea! Făcusem vreo zece bănuți și, când i-am pus mamei în mână, m-a întrebat îngrijorată de unde sunt, că eu lucrasem pe ascuns icoanele. Când i-am spus, m-a sărutat, a dat să zică ceva, și s-a întors repede cu fața spre fereastră, că-i venea să plângă. Acea a fost, poate, cea mai fericită zi din viața mea. Eram mare, aduceam bani în casă, cu munca mâinilor mele... Cine mai era ca mine!”

(de Alexandru Vlahuță)

Fata cu basma roșie,
de Nicolae Grigorescu

Autoportret,
de Nicolae Grigorescu

Constantin Brâncuși, unul dintre cei mai mari sculptori români, spunea: *Aș vrea ca lucrările mele să se ridice în parcuri și grădini publice, să se joace copiii peste ele, cum s-ar juca peste pietre și monumente născute din pământ; nimeni să nu știe ce sunt și cine le-a făcut, dar toată lumea să simtă prietenia lor, ca ceva ce face parte din sufletul Naturii.*

Constantin Brâncuși

Masa tăcerii, de Constantin Brâncuși

Poarta sărutului, de Constantin Brâncuși

1. Discută cu colegii despre mesajul lui Constantin Brâncuși.
2. Privește cu atenție fotografiile alăturate. Spune despre ce meșteșug este vorba în fiecare caz.

6 Despre pasiuni

Subiect aplicativ: Povestea unei pălării
Tehnici de lucru cu fire și materiale textile:
tăiere, împletire, croire, coasere, lipire

La pag. 61, ai aflat lucruri noi despre sculptorul Constantin Brâncuși. Privește încă o dată pălăria pe care o poartă. Dacă aceasta ar putea vorbi, ne-ar putea povesti multe lucruri despre stăpânul ei.

Te-ai gândit că în spatele fiecărei pălării se ascund mai multe povești? Una este a celei sau a celui care a creat pălăria și alta, a celei sau a celui care a purtat-o.

Te invităm să crezi și tu o poveste, transformând cea mai veche pălărie pe care o ai în casă.

Pasul 1. Găsește o pălărie veche, pe care nu o mai poartă nimeni pentru că este deteriorată, decolorată sau demodată. Încearcă să afli cui i-a aparținut și cu ce prilej a fost primită sau cumpărată. Poți spune colegilor ceea ce ai aflat.

Pasul 2. Fă-ți un plan cu felul în care ai dori să o transformi, astfel încât să devină din nou utilă: poate fi un element de recuzită dintr-o piesă de teatru sau o poți folosi ca decor în camera ta.

Pasul 3. Găsește materiale potrivite cu care poți decora pălăria, acoperind părțile uzate: bucăți de material textil, panglici, fire, mărgelile etc.

Pasul 4.

- Dacă folosești fire, măsoară lungimea necesară, taie și împletește sau șnuruiește (fig. **A** și **B**).
- Dacă folosești panglici sau alte bucăți de material textil, croiește folosind un tipar desenat mai întâi pe hârtie (fig. **A**). Foarte ușor de croit este fetrul, un material care nu se deșiră.

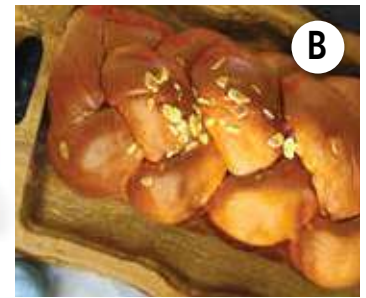
Pasul 5. Aplică pe pălărie elementele pregătite, prin coasere sau prin lipire.

Pălăria este gata să spună o nouă poveste!

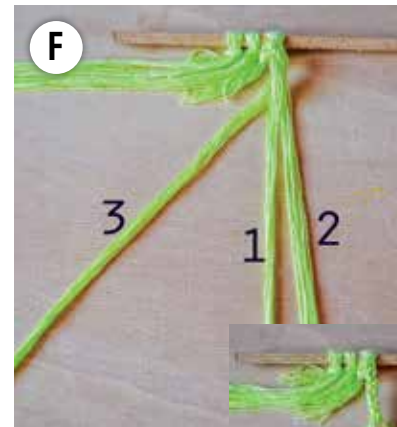
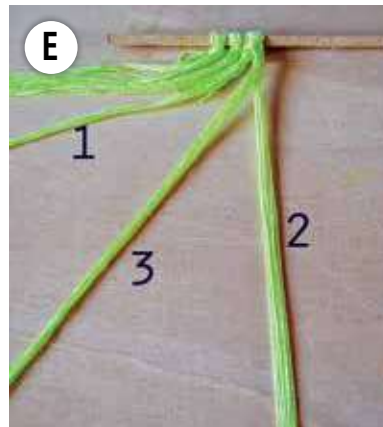
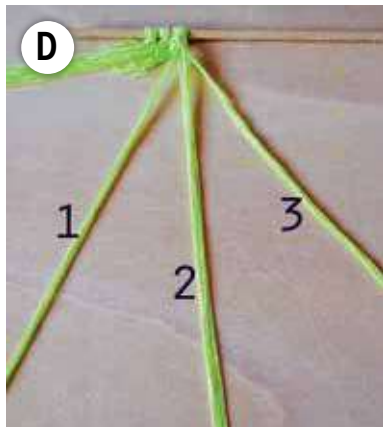

Ai observat că, pentru a redecora un obiect, putem folosi cu succes împletirea firelor? Tehnica împletirii este foarte utilă și în multe alte situații. Privește cu atenție fotografiile **A**, **B** și **C**. Spune în ce scop a fost folosită împletirea.

Împletirea firelor este foarte ușor de realizat. Se folosesc trei grupuri (mănunchiuri) de fire, notate cu 1, 2, 3 (fig. **D**). Grupul de fire 3 se trece peste grupul 2 (fig. **E**), apoi grupul 1 se trece peste 3 (fig. **F**). Se reia mișcarea, astfel încât 2 trece peste 1, iar 3 peste 2. Întotdeauna, grupul de fire din exterior (dreapta, stânga) se aduce pe deasupra celui din mijloc.

La final, se prind toate firele cu un elastic sau cu o fundă, pentru a evita desfacerea împletiturii.

Folosiți împletirea pentru a decora patru pălării vechi, astfel încât să aveți povestea celor patru anotimpuri (fig. **G**) sau un obiect de decor pentru camera voastră (fig. **H**).

6. DESPRE PASIUNI

Subiect aplicativ: **Colecții** Tehnică de lucru: **Quilling**

Denumirea de **quilling** vine din limba engleză: verbul *to quill* înseamnă **a înfășura**. Cu alte cuvinte, quilling este o tehnică de tăiere și rulare a hârtiei. Este o tehnică foarte veche, cu ajutorul căreia se pot decora obiecte diverse. Pasionații de această artă au colecții de rame vechi, tablouri, cutii cu bijuterii, cercei, coliere, suporturi de lumânări etc.

Pentru a lucra cu tehnica quilling, se folosesc fâșii de hârtie colorată, de lungimi și lățimi variate.

Aceste fâșii se pot obține prin diferite moduri:

- prin tăiere cu foarfeca;
- cu ajutorul unui dispozitiv de distrus documente (aparat de tocat hârtia). În fotografia de mai jos poți vedea un exemplu de aparat portabil (fig. A), care se alimentează de la computer. Există însă și aparate mari.

Spune de ce crezi că ar fi mai bine să tai fâșiile cu un aparat și nu cu foarfeca.

Instrumente necesare pentru quilling

Pentru rularea fâșiilor de hârtie, se folosește un instrument numit **papuelo**.

Un instrument ajutător este **liniarul cu cercuri** de dimensiuni diferite, cu care se poate fixa dimensiunea cercului în momentul scoaterii de pe papuelo (fig. B).

Există câteva forme de bază folosite pentru compunerea modelelor (vezi fig. A).

Pasul 1. Introduci fâșia de hârtie și rulezi până la capăt.

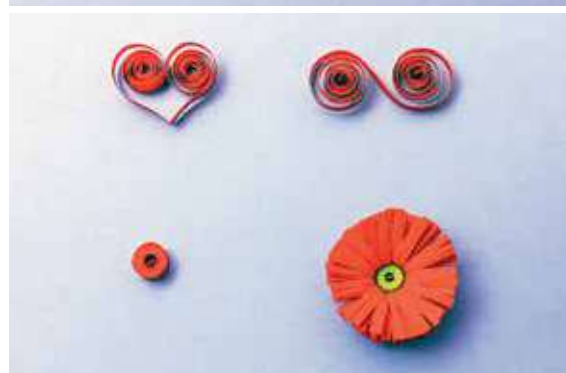
Pasul 2. După ce scoți hârtia rulată, o pui câteva secunde în liniar, în cerculețul cu dimensiunea dorită. Dacă nu ai liniar, scoți fâșia rulată pe o suprafață sau în palmă și o lași să se desfășoare atât cât dorești. Pentru a realiza un cerc mai mare, lipești mai multe fâșii una în continuarea celeilalte.

Pasul 3. După ce ai stabilit cât vrei să se desfășoare cercul, lipești fâșia la capăt.

Pasul 4. Prin presare între degete sau prin rularea ambelor capete ale fâșiei, poți obține una dintre formele de bază alăturate.

Combinând mai multe forme de bază, decorează cât mai creativ diverse obiecte: cârlige de lemn (fig. B), felicitări (fig. C), cutii (fig. D), rame, cercei și coliere, podoabe de brad etc.

6. DESPRE PASIUNI

Subiect aplicativ: **Dincolo de poarta școlii**

Cum valorificăm produsele lucrate: **Expoziții cu vânzare**

Ai participat vreodată cu produse realizate de tine la târguri și expoziții? De ce crezi că este important să arătăm rezultatele muncii noastre nu numai în școală, ci și dincolo de poarta școlii?

Magneți de frigider

Podoabe realizate prin tehnici combinate

1. Dă exemple de târguri și expoziții la care ai fost în calitate de vizitator. Spune cu ce scop au fost organizate acestea.
2. Realizează o listă cu cel puțin cinci tipuri de produse cu care ai dori să participi la un târg.
3. Cum crezi că ar trebui să fie produsele create de tine ca să atragă atenția vizitatorilor?

Expoziție de obiecte realizate din materiale reciclabile

Imaginează-ți că ești expozant la un târg. Știi că există lucruri mărunte, dar importante, care îți pot aduce succes dacă le aplici? Iată câteva:

1. Evenimentul trebuie promovat. Înainte de târg, poți trimite un pliant sau un fluturaș posibililor vizitatori, prin care să oferi informații despre ce se va întâmpla la standul tău (masa, panoul pe care expui produsele) și explicații despre lucrările tale.
2. Vizitatorii țin minte lucrurile frumoase, pozitive. Oferă-le ceva la care pot participa și care să producă emoții. De exemplu, pune-i să facă sau să termine un produs.
3. Indiferent de situație, un zâmbet e bine-venit!
4. Evită trei elemente:
 - nu sta cu mâinile încrucișate (înseamnă că respingi comunicarea);
 - nu țopăi (este semn de agitație);
 - nu te juca cu mâna în buzunar (este nepolitic și arată nesiguranță).

Expoziție de origami

Podoabe din mărgel

Coliere lucrate manual

Completează lista de mai sus cu cel puțin o idee nouă, care ar face din tine un expozant special.

La finalul lunii februarie și începutul lunii martie, cea mai bună ocazie de a participa la un târg este **sărbătoarea Mărțișorului**. Artiști din toată țara își expun mărțișoarele realizate manual, care sunt extrem de îndrăgite.

Târg de artă populară în județul Alba

Recapitulare și evaluare

Recapitulează!

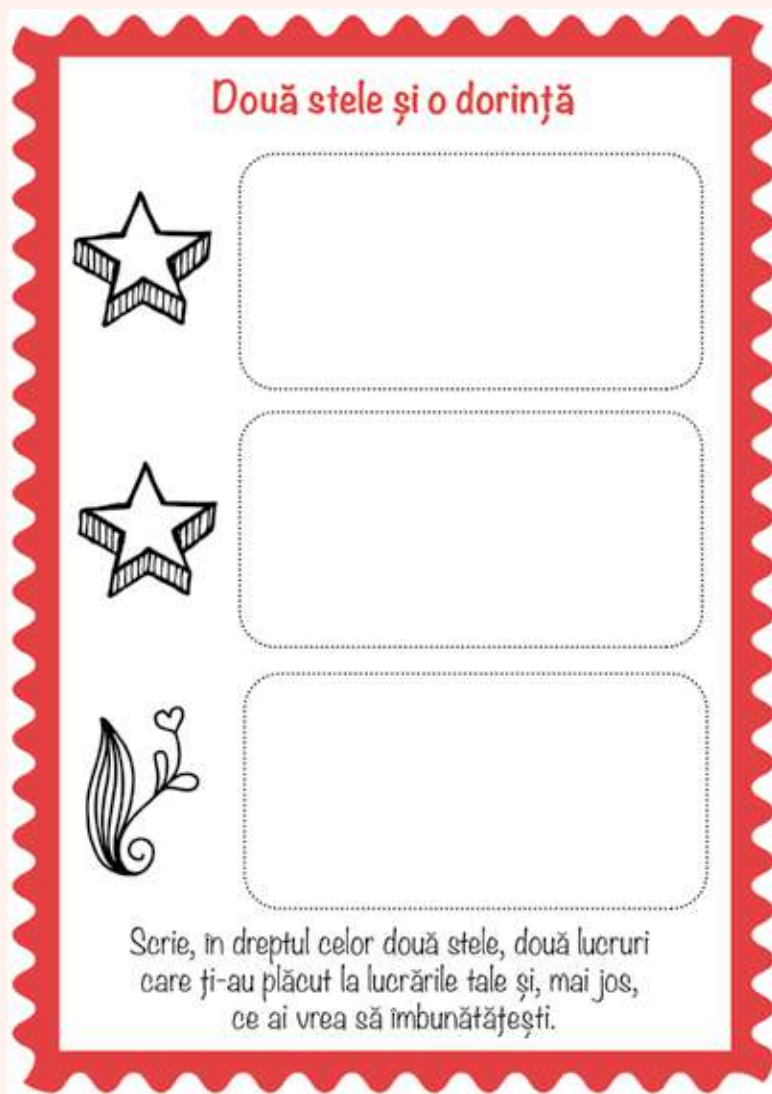
Vorbește cu colegul de bancă despre ceea ce ai învățat în această unitate. Spune ce ți s-a părut cel mai interesant și de ce:

- faptul că ai pictat, folosind amestecuri de culori?
- faptul că ai redecorat lucruri vechi, folosind materiale textile și fire?
- faptul că ai învățat tehnica răsucirii hârtiei (quilling)?
- faptul că ai aflat lucruri noi despre expoziții?

Verifică!

Privește ceea ce ai realizat și completează în *Jurnalul de învățare* o fișă asemănătoare cu cea de mai jos, cu titlul: *Două stele și o dorință*.

Două stele și o dorință

Serie, în dreptul celor două stele, două lucruri care ți-au plăcut la lucrările tale și, mai jos, ce ai vrea să îmbunătățești.

Competențe:
1.1; 1.3; 2.2; 2.4

În această unitate vei descoperi:

- cum să pui în valoare frumusețea plantelor.

Vei învăța:

- să crezi tablouri și felicitări folosind plante presate;
- să crezi mandale;
- să realizezi flori prin amprentare, pliere, tăiere, decupare și lipire;
- să obții forme spontane cu ajutorul sfării îmbibate în culoare.

7 Învățăm de la plante

Subiecte aplicative:

Despre plante
Echilibrul din natură
Flori de primăvară
Pomi înfloriți

7 Învățăm de la plante

Subiect aplicativ: **Despre plante** Tehnici combinate cu materiale din natură

Frumusețea plantelor i-a atras întotdeauna pe artiști și nu numai. Pentru a ne bucura în toate anotimpurile de culorile florilor, le putem presa și înrăma.

Presarea se face astfel:

- între filele unui ziar, se așază planta, cu frunzele și florile îndreptate;
- peste ziar se pune ceva greu (astfel, apa din plantă va fi absorbită de ziar);
- după două-trei zile, ziarul se schimbă, ca să nu mucegăiască planta;
- se verifică din când în când și, când planta este bine uscată, se scoate din ziar.

Se fixează între două folii transparente (eventual se lipesc), astfel încât să punem în valoare armonia formelor, și **se înrămează**.

Materiale necesare

- plante (flori, frunze)
- ziar
- folii transparente
- ramă

Presează frunze și flori, respectând pașii de mai sus. Înrămează-le. Poți folosi rame create de tine, din carton mai gros.

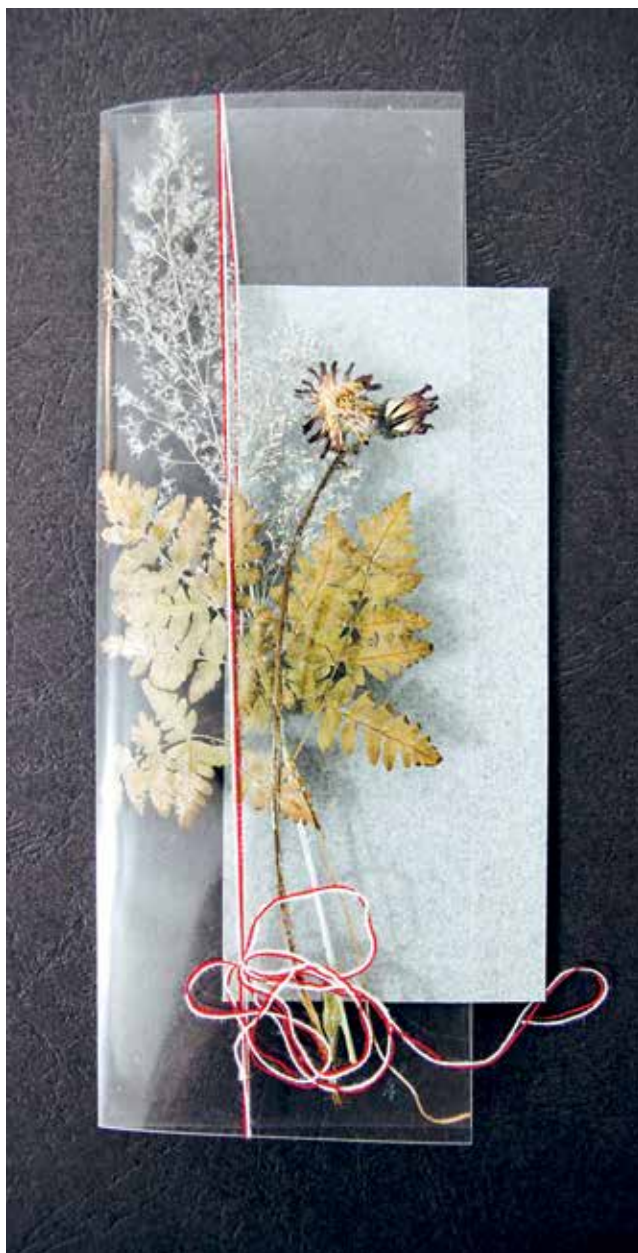

Subiect aplicativ: **Despre plante**

Tehnici combinate **cu materiale din natură**

Specială prin finețe și prin simplitate, felicitarea cu plante presate este foarte ușor de realizat.

Materiale necesare

- plante presate, folie transparentă, carton colorat
- foarfecă, lipici transparent, fire colorate

Pasul 1. Se presează plantele.

Pasul 2. Se pregătește o folie transparentă, prin care să se vadă florile. Se pliază pe jumătate.

Pasul 3. Plantele se lipesc cu grijă, cu lipici transparent, pe una dintre părți, în interior. Nu se dă cu lipici decât din loc în loc, în special pe tulpina plantelor. Se lucrează cu mare grijă, deoarece folia este transparentă.

Pasul 3. Se pot pune fire, funde, bucăți de material textil, care să completeze aranjamentul (fără să-l încarce).

Pasul 4. Pe cealaltă jumătate, se lipește o coală de carton, mai mică decât folia, exact în dreptul florilor presate. Se alege cu grijă culoarea cartonului, astfel încât florile să se vadă bine.

Pasul 5. Pe carton se pot scrie cuvinte frumoase pentru cei dragi.

Pasul 6. Înainte de a fi dăruită, felicitarea se pune în plic, pentru a fi protejată.

7. ÎNVĂȚĂM DE LA PLANTE

Subiect aplicativ: **Echilibrul din natură**

Tema plastică: **Forma**

Observă cu atenție natura din jurul tău. Modul în care sunt alcătuite plantele (forma și dispunerea petalelor, nervurile frunzelor etc.) a fost o sursă de inspirație pentru artiști: pictori, scriitori, fotografi, sculptori etc.

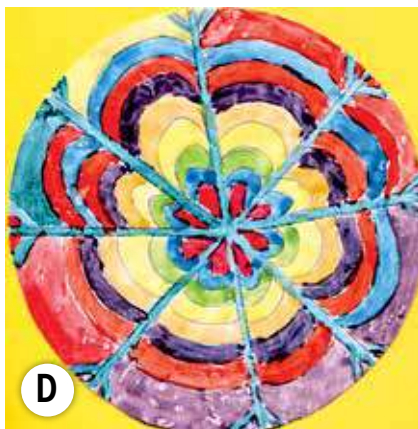
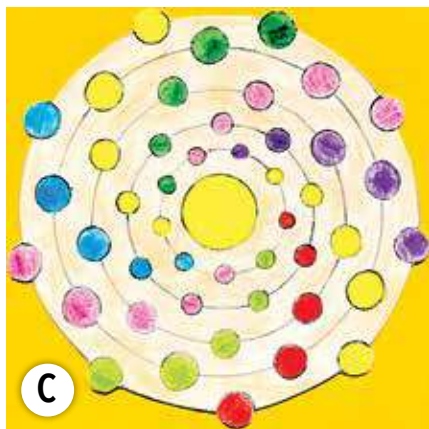
Din cele mai vechi timpuri, oamenii au încercat să imite formele din natură (fig. **A**, **B**).

Atunci când construim o formă pornind cu un element din centrul unui cerc spre exteriorul lui, obținem un desen / o pictură, numită **mandala**. Exemplele de mai jos sunt mandale în care au fost repetate puncte, linii și culori (fig. **C**, **D**, **E**).

Prin mandale, oamenii își pot exprima emoții și sentimente.

Realizează o mandala. Repetă elemente care îți plac, inspirându-te din natură. Poți folosi creioane colorate, creioane cerate, acuarele, tempera sau tușuri.

Subiect aplicativ: **Echilibrul din natură**
 Tema plastică: **Obținerea de forme spontane cu sfoară colorată**

Forme frumoase, asemănătoare cu cele din natură, pot fi obținute și întâmplător (spontan), atunci când ne jucăm cu o sfoară înmuiată în culoare (vezi pașii de mai jos).

Pasul 1. Se pliază în jumătate o coală de desen. Se pregătește o sfoară cu lungimea mai mare decât lungimea colii de desen.

Pasul 2. Pe o coală-suport (alta decât cea pliată), se înmoaie sfoara în culoare (mai puțin capetele, ca să ai de ce să ții). Pot fi folosite una sau mai multe culori, în amestec.

Pasul 3. Se așază sfoara colorată pe una dintre jumătățile colii pliate, în mod întâmplător, lăsând un capăt sau ambele capete ale sforii în afara foii.

Pasul 4. Se pliază coala cu sfoara înăuntru. Se trage sfoara dintre pagini, apucând de capete.

Pasul 5. Desfă coala de desen și observă cu atenție forma spontană obținută. Poți completa desenul cu alte linii, puncte și pete de culoare, astfel încât să obții ceva asemănător cu formele echilibrate din natură.

Joacă-te cu o sfoară înmuiată în culoare, urmând pașii de mai sus.

7. ÎNVĂȚĂM DE LA PLANTE

Subiect aplicativ: Flori de primăvară Tehnici de lucru combinate

Florile de primăvară ne impresionează întotdeauna prin forme, culori și parfumuri. Ne-am dori să le avem alături în fiecare clipă, pentru a ne bucura de frumusețea lor. Când acest lucru nu este posibil, putem folosi fotografiile înrămate, desene, picturi, dar și lalele realizate din hârtie (vezi pașii de mai jos).

Pasul 1. Pe cartoane desenează lalele sau conturează-le după tipar (tiparul este un contur deja desenat și decupat). Poți desena floarea și tulpina pe carton de aceeași culoare sau de culori diferite.

Pasul 2. Decupează după contur elementele desenate, conturează-le apoi cu un marker sau cu o carioca groasă și assemblează-le prin lipire.

Pasul 3. Pentru ca laleaua să stea în picioare, crestează la mijloc partea de jos a tulpinii și introdu în tăietură un alt carton crestat (vezi în fotografia din exemplul dat); partea care se sprijină pe masă va fi necrestată.

Pasul 4. Poți adăuga și alte elemente, care vor face ca laleaua ta să fie unică (de exemplu, buburuza din lemn lipită pe floare).

Materiale necesare

- carton colorat
- carton ondulat
- foarfecă
- lipici
- creion

Laleaua face parte din familia *Liliaceae*, care numără peste 100 de specii. Denumirea florii vine dintr-un cuvânt turcesc, care înseamnă turban. O mare parte din istoria lalelei are legătură cu Turcia, deși, astăzi, Olanda trimite lalele și bulbi către țările din întreaga lume.

În anul 2015, într-un parc din Olanda, admiratorii picturilor celebrului artist Vincent van Gogh au creat portretul acestuia din mai mult de cinci mii de lalele. Fiecare floare a fost plantată manual.

În anul 2015, într-un parc din Olanda, admiratorii picturilor celebrului artist Vincent van Gogh au creat portretul acestuia din mai mult de cinci mii de lalele. Fiecare floare a fost plantată manual.

Subiect aplicativ: Flori de primăvară

Tehnici de lucru combinate

Alte flori de primăvară pot fi realizate din cercuri de hârtie colorată, prin pliere.

Pasul 1. Se trasează cercuri de mărimea dorită, în funcție de numărul de flori pe care vrei să îl faci (pentru o floare, sunt necesare trei cercuri). Poți trasa cercurile cu ajutorul unui pahar de plastic sau cu compasul.

Pasul 2. Se pliază fiecare cerc în parte (ca la acordeon: o îndoitură pe față, una pe spate, una pe față etc.).

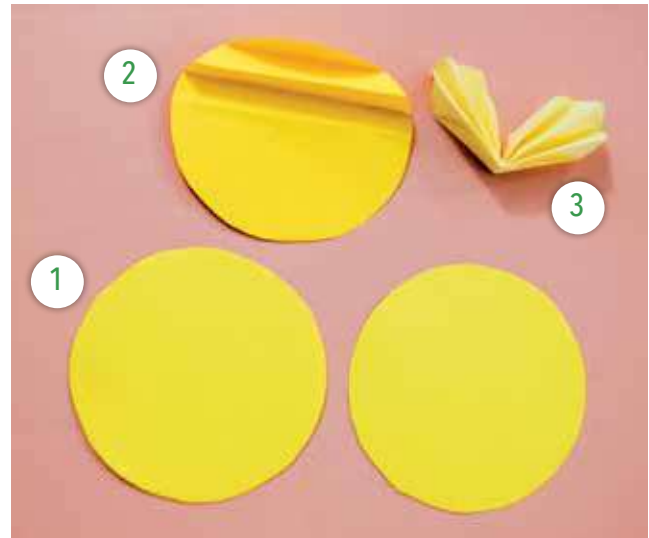
Pasul 3. Fiecare cerc pliat se îndoaie de la jumătate.

Pasul 4. Se desfac pliurile celor trei forme obținute și se lipesc cu vârfurile într-un punct comun. Rezultă astfel o floare.

Pasul 5. Poți așeza florile într-o vază. Îți trebuie doar hârtie colorată, foarfecă, lipici și un strop de imaginație.

Numele pictorului **Vincent van Gogh** este legat de floarea-soarelui. Artistul spunea că această floare este importantă pentru el: galbenul simbolizează prietenia și speranța, în timp ce floarea în sine exprimă recunoștința.

Floarea-soarelui, de Vincent van Gogh

1. Realizează o vază cu flori, combinând tehnicile de lucru cu hârtia pe care le-ai învățat.
2. Floarea-soarelui este o floare de primăvară? Explică răspunsul tău.

7. ÎNVĂȚĂM DE LA PLANTE

Subiect aplicativ: **Pomi înfloriți** Tehnici de lucru combinate: **Amprentarea cu culori**

Nici pomii înfloriți nu rămân neobservați primăvara. Însoțiți de albine sau de păsări, și ei sunt o sursă de inspirație pentru artiști:

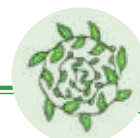
*Cântă cucu-n dumbrăvioară,
Pe copacul înflorit.*

Salutare, primăvară!

Timp frumos, bine-ai venit!

(Primăvara, de Vasile Alecsandri)

Și tu poți realiza o creangă înflorită, prin amprentare.

Materiale necesare

- recipiente cu bază interesantă (sticlă goală de 0,5 litri, pahar de iaurt, carton de hârtie igienică etc.)
- o farfurie de plastic (sau o paletă întinsă)
- coală de desen, pensulă, tempera sau guașe

Pasul 1. Cu ajutorul pensulei, desenează o ramură.

Pasul 2. Pune culorile pe care le dorești pentru flori în farfuria de plastic sau pe suportul pe care îl ai la îndemână.

Pasul 3. Baza recipientului ales se introduce în vopseaua din farfurie, astfel încât să se acopere uniform. Se îndepărtează excesul cu ajutorul pensulei.

Pasul 4. Se ampretează prin apăsare, de-a lungul crenguței pictate, până când se termină culoarea.

Pasul 5. Florile astfel obținute se pot completa cu linii și puncte, până când ajung la forma dorită.

Poți realiza o creangă a unui pom înflorit, folosind amprentarea cu obiecte pe care le ai la îndemână: borcane de iaurt din plastic, șervețele sau resturi de hârtie mototolită și înmuiată în culoare, marginea tuburilor de hârtie igienică, guma unui creion, degetele etc.

Lunca de la Poduri, de Ștefan Luchian

1. Privește tabloul cu pomi al lui Ștefan Luchian. Spune cel puțin trei cuvinte-cheie care îți vin în minte, atunci când îl privești.
2. Uită-te la forme și la culori. Spune ce observi.
3. Ce simți când privești tabloul?
4. De ce îți amintește acest tablou?
5. Ce ți se pare special în pictură?

Recapitulare și evaluare

Alege una dintre lucrările create de colegii tăi în unitatea **Învățăm de la plante**. Privește-o cu atenție și încearcă să răspunzi în *Jurnalul tău de învățare* la întrebările din casetele de mai jos, în ordinea pe care ți-o indică săgețile.

Observă!

Ce lucruri poți vedea când te uiți la această lucrare? Enumeră câteva cuvinte-cheie.

Numele tău: _____

Numele autorului: _____

Descrie!

Uită-te cu atenție și vorbește despre culori, forme, așezare, dimensiuni etc.

Apreciază!

Ce ți-a plăcut la lucrare? Ce crezi că ar putea fi îmbunătățit?

Interpretează!

Ce mesaj crezi că vrea să transmită lucrarea? Ce sentiment îți transmite ție?

Amintește-ți!

La ce te gândești atunci când privești lucrarea?

8

Învățăm de la animale

Subiecte aplicative:

Prieteni necuvântători
Consiliul viețuitoarelor
Iubire necondiționată

Competențe:
1.1; 1.3; 2.1; 2.3; 2.5

În această unitate vei descoperi:

- cum să creezi legături între un text (o poezie) și imaginile care însoțesc textul;
- tehnica tangram.

Vei învăța:

- să creezi păpuși pe băț și animale din farfurii de hârtie, cu care să pui în scenă piese de teatru;
- cum să fotografiezi animale de companie.

8 Învățăm de la animale

Subiect aplicativ:
Prieteni necuvântători
Tema plastică:
Amestecuri cromatice

Privește în jurul tău. La tot pasul, întâlnești prieteni necuvântători. Poți să dai câteva exemple? Care îți plac cel mai mult și de ce?

Știi că foarte mulți artiști au surprins în operele lor devotamentul animalelor? Pictorii au folosit culorile (de exemplu, vestitele tablouri cu titlul *Car cu boi* ale lui N. Grigorescu), iar scriitorii, cuvintele (de exemplu, poezia de mai jos, scrisă de Ana Blandiana).

Ce este și ce face un maidanez?
de Ana Blandiana

*Maidanezul e un câine
Care nu se gândește la ziua de mâine.*

*El se plimbă ziua toată.
Pe stradă,
Aleargă după mașini,
Clasifică pomii după tulpini,*

*Se bucură copilărește,
Lătră cu hohote, hoinărește
Fără nicio adresă,
Râde de cățeii din lesă...*

*E bun, simpatic, agil,
E tandru, duios, sufletist,
Când prea vesel, când prea trist...*

*Uneori e sătul, alteori e flămând,
Face tot ce-i trece prin gând,
Sperie vrăbiile de pe maidan,
Se dă de-a dura, se joacă, e năzdrăvan,
Se împrietenește cu oricine...*

Car cu boi, de Nicolae Grigorescu

Citește cu atenție poezia *Ce este și ce face un maidanez?* Imaginează-ți că ești ilustrator de carte și că trebuie să realizezi picturile care însoțesc textul. Creează o pictură pentru fiecare strofă, astfel încât să ajuți la înțelegerea mesajului versurilor. Folosește amestecuri cromatice.

Tabloul *Car cu boi* este un minunat exemplu de folosire a nuanțelor și tonurilor. Privește-l cu atenție și vei observa că pictorul nu a folosit nicio culoare pură (din tub).

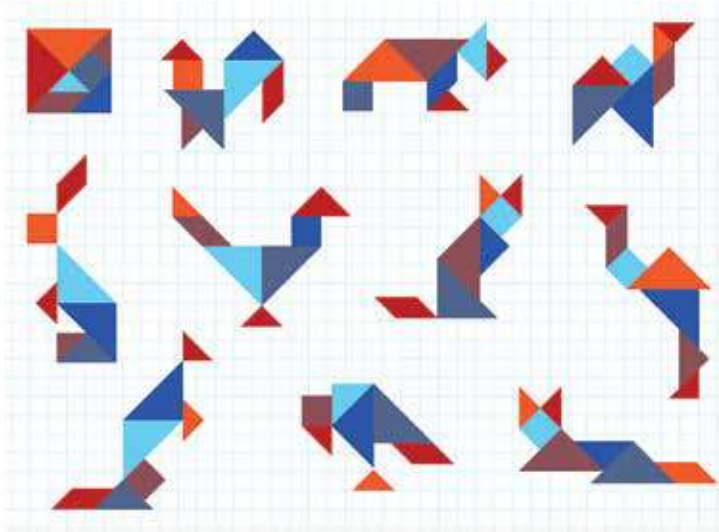

Subiect aplicativ: **Prieteni necuvântători**

Tehnică de lucru: **Tangram**

Numit și *Pătratul magic* sau *Jocul celor șapte figuri*, tangram este o tehnică de lucru de origine chinezească care constă în asamblarea a șapte figuri geometrice: două triunghiuri mari, un triunghi mijlociu, două triunghiuri mici, un pătrat și un paralelogram, provenite din împărțirea unui pătrat mare, după reguli simple, dar stricte. Din combinarea acestor figuri geometrice pot fi realizate imagini asemănătoare cu imaginile unor obiecte reale.

Cu cele șapte piese ale tangramului se pot construi peste 1 600 de imagini.

Regulile ce trebuie respectate în construcția formelor, prin această tehnică, sunt următoarele:

- se folosesc toate figurile geometrice componente;
- acestea au voie să se atingă, dar să nu se suprapună.

B

1. Construiește cel puțin trei animale, folosind tehnica tangram.
2. Realizează un colaj combinând tehnici de lucru cu hârtia, printre care și tehnica tangram. Poate fi o scenă dintr-o poveste care-ți place, așa cum sunt exemplele din figurile **A** și **B**.

8. ÎNVĂȚĂM DE LA ANIMALE

Subiect aplicativ: Păpuși pe băț Consiliul viețuitoarelor Tehnici de lucru combinate

Oare ce ne-ar spune animalele dacă ar putea vorbi? Suntem suficient de atenți la nevoile lor?

Imaginează-ți o întâlnire (un consiliu) în care viețuitoarele își spun părerea despre grija pe care noi, oamenii, o avem față de ele.

Ca să-ți fie mai ușor, construiește-ți o păpușă-animal pe băț.

Material necesare

- coală de hârtie/carton
- băț de frigărui/de la înghețată/creion etc.
- foarfecă, lipici, creioane colorate

Pasul 1. Desenează pe o coală de hârtie/carton un animal sălbatic care îți place.

Pasul 2. Decupează cu grijă ceea ce ai desenat.

Pasul 3. Aplică lipici pe capătul bățului și lipește figura decupată.

Păpușa pe băț este gata să participe la Consiliul viețuitoarelor!

Consiliul viețuitoarelor

Așezați-vă cu scaunele în formă de cerc. Fiecare ține în mână păpușa pe băț cu animalul pe care îl reprezintă în cadrul Consiliului viețuitoarelor.

Pe rând, fiecare animal trebuie să transmită oamenilor un mesaj: o mulțumire sau o rugăminte.

De exemplu:

- Albina: *Dragă omule, te-aș ruga tare mult să nu mai folosești substanțe toxice în grădină, pentru că nu ne mai putem hrăni.*
- Cerbul: *Dragă omule, îți mulțumesc pentru rezervațiile naturale. Ar fi tare bine dacă nu m-ai mai vâna.*
- Delfinul: *Dragă omule, îmi place când suntem prieteni și ne jucăm. Te-aș ruga tare mult să ai mai mare grijă față de oceane. Și să nu mai folosești plase de pescuit, pentru că tot timpul mă agăț în ele.*

8. ÎNVĂȚĂM DE LA ANIMALE

Subiect aplicativ: **Iubire necondiționată** **Animale din farfuriile de carton** Tehnici de lucru combinate

Animalele ne iubesc necondiționat, de aceea le dorim mereu în preajma noastră.

Poți să faci portretul animalului preferat, sub formă de colaj, folosind farfuriile de carton.

Material necesare

- farfuriile de carton
- tempera sau acuarele
- resturi de hârtie colorată, textile, fire
- foarfecă, lipici

1

Pasul 1. Te gândești la animalul pe care dorești să-l realizezi. Dacă ai la îndemână o fotografie cu el, îi privești capul cu atenție. Este important să observi în special forma și mărimea urechilor, a ochilor, a botului.

2

Pasul 2. Farfuria de carton va fi capul. Îl pictezi.

3a

3b

3c

Pasul 3. După ce s-a uscat, completezi cu celelalte componente: urechi, ochi, nas etc. Poți folosi tot tempera sau poți face un colaj cu resturi de carton colorat, materiale textile, fire etc.

Pasul 4. De data aceasta, este nevoie de un băț mai lat, pe care vei prinde cu scotch figurina creată. Personajul este gata de poveste.

1. Realizează un animal dintr-o farfurie de carton. În grup, creați replici și puneți în scenă o mini-piesă creată de voi.
2. Cum crezi că ar mai putea fi folosite colajele cu animale create din farfuriile de carton?

8. ÎNVĂȚĂM DE LA ANIMALE

Subiect aplicativ: Iubire necondiționată Tehnici fotografice

O fotografie pe care o realizezi atunci când subiectul tău nu se așteaptă să fie fotografiat se numește *instantaneu*.

Printre cele mai îndrăgite instantanee sunt cele cu animale.

În paginile ce urmează, îți prezentăm câteva sfaturi pentru a realiza instantanee reușite cu animale.

1. Folosește lumină naturală

O primă regulă atunci când fotografiezi animale este să eviți folosirea blițului. Acesta va fi un element de stres pentru animal, iar ochii lui vor ieși roșii în fotografie.

2. Ochii trebuie să iasă întotdeauna clari.

Ochii sunt cei care oferă **expresivitate** unei fotografii (adică o fac să fie mai frumoasă). Prin urmare, ai grijă ca ochii animalului pe care îl fotografiezi să iasă clari (fig. A, B).

3. Îndrăznește să te apropii!

Un instantaneu poate cuprinde întregul corp al animalului (fig. C), dar poate cuprinde și **detalii** ale chipului acestuia (fig. D). Dacă știi că este un animal prietenos, te poți apropia de el sau îl poți chema spre tine.

Dacă animalul este mic (fig. E, F), regula apropierii este foarte importantă! Nu trebuie să te temi de un gândăcel care stă liniștit pe o frunză. Apropie-te cu grijă de el, fără să îl sperii și fără să îl atingi, și apasă pe **declanșator** (butonul cu care faci fotografia) atunci când ești gata.

4. Elementul-surpriză sau liniște deplină?

Când fotografiezi animale care nu se sperie ușor (câini, pisici), pentru a le face să se uite la tine (sau chiar să își ridice urechile), poți încerca să le atragi atenția prin diferite sunete discrete (cum ar fi *Psst!* – fig. G). Joacă-te cu sunetele și surprinde-le reacțiile.

Regula nu se aplică atunci când încerci să fotografiezi animale care se sperie (reptile, păsări). Cu ele trebuie să eviți sunetele puternice și mișcările bruște (fig. H)!

5. Ai răbdare!

Un alt sfat foarte important atunci când fotografiezi animale (sau copii), dar care este valabil în general în orice tip de instantaneu, este să ai răbdare și să aștepti momentul potrivit (fig. I)! Nu îți vor ieși imagini perfecte din prima, dar nu trebuie să te grăbești sau să renunți. Învață să observi lumea din jurul tău și să ai camera pregătită. Dacă la finalul zilei ai obținut măcar o fotografie care îți place, este un lucru minunat!

6. Nu uita să descarci imaginile!

Dacă folosești un aparat de fotografiat digital (care are **card de memorie** sau este încorporat în telefon sau tabletă), nu uita să descarci imaginile în calculator atunci când ai terminat de fotografiat în ziua respectivă. Vei conecta aparatul la calculator folosind **cablul de date** care însoțea camera când ai cumpărat-o. Dacă nu te descurci, roagă un adult să te ajute. Acest pas este important pentru a te asigura că data viitoare când mai faci fotografii ai suficientă **memorie** disponibilă în aparat.

Dacă folosești un aparat cu film, va trebui să duci filmul la dezvoltat atunci când ai atins numărul maxim de fotografii (sau **cadre**).

Realizează un album de fotografii cu animale. Pot fi imagini cu animalul tău de companie (sau al unui prieten), cu animale de la țară sau cu animale surprinse în satul sau orașul tău.

Recapitulare și evaluare

Recapitulează!

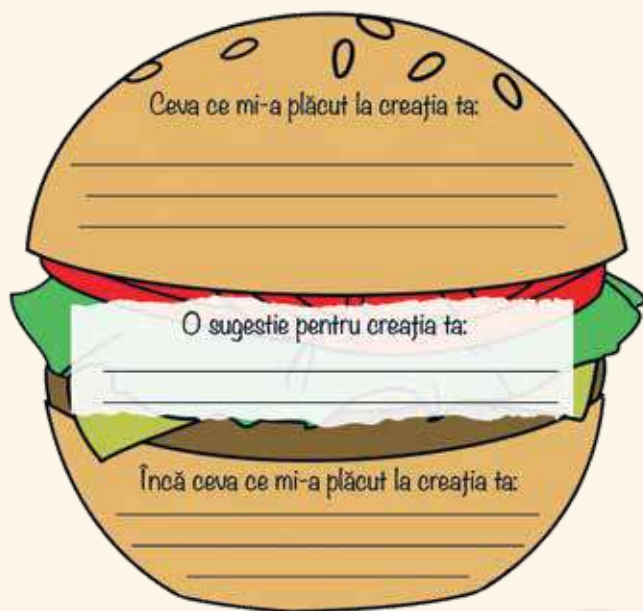
- Reamintește-ți ce ai învățat în această unitate despre legăturile care există între un text (o poezie) și imaginile care însoțesc textul. Treci în revistă pagina 80.
- Ai învățat despre tehnica tangram. Recitește pagina 81.
- Ai învățat să crezi figurine pe băț și să pui în scenă o piesă de teatru, combinând multe tehnici și folosind diverse resurse.
- Ți-ai îmbogățit și abilitățile de fotograf cu tehnici noi. Recitește sfaturile de la paginile 86 și 87.

Verifică!

Privește lucrările realizate de colegii tăi în unitatea *Învățăm de la animale*.

În pereche cu un coleg, exersați evaluarea în formă de sandvici. Îți amintești?

Începe cu ceva pozitiv despre una dintre lucrările lui. Continuă cu un aspect care poate fi îmbunătățit. Termină cu încă o apreciere. Schimbați rolurile: tu vei fi Artistul și el va fi Criticul de artă.

Artistul: _____

Criticul: _____

În *Jurnalul de învățare* scrie un mesaj pe care păpușa-animal creată de tine l-ar putea transmite oamenilor, în *Consiliul viețuitoarelor*.

9

Ție îți pasă?

Subiecte aplicative:

Casele păsărilor

Prietenii naturii

ECO-marțieni

Competențe:

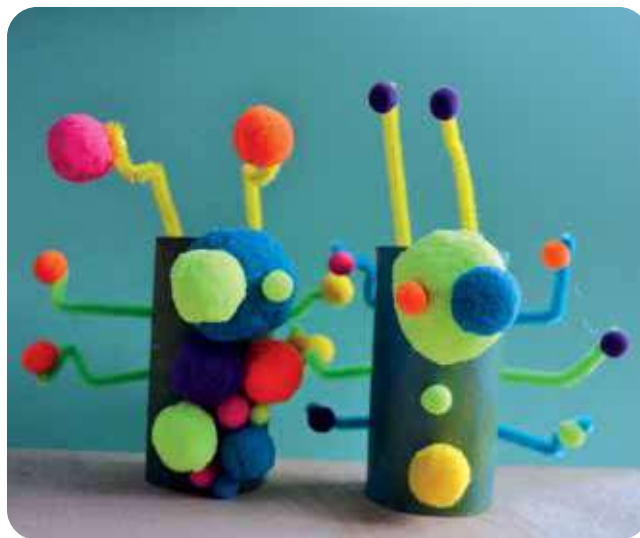
1.2; 1.3; 2.3

În această unitate vei descoperi:

- faptul că poți dovedi că îți pasă de mediu, făcând lucruri simple.

Vei învăța:

- să construiești obiecte utile din materiale reciclabile: o căsuță pentru păsărele, o jucărie ECO-marțian și un colaj cu un fragment dintr-o poveste.

9 Ție îți pasă?

Subiect aplicativ: Casele păsărilor Tehnici de lucru combinate

Știi că și păsările au o zi a lor? 1 aprilie este această zi. Nu, nu e ziua păcălelilor, ci Ziua Internațională a Păsărilor.

La 1 aprilie 1906, a fost semnată Convenția Internațională pentru Protecția Păsărilor, unul dintre primele documente ecologice. Există, așadar, oameni cărora le pasă de minunatele animale, care ne fac viața mai frumoasă. Și tu poți fi unul dintre ei.

Dovedește că îți pasă și construiește o casuță pentru păsările din curtea școlii tale.

Mai jos ai un exemplu de casuță-decor.

Material necesare

- o cutie goală de lapte, hârtie igienică
- foarfecă/cutter, aracet, o scobitoare
- un bețișor de lemn / un creion vechi / o crenguță
- cretă colorată / un creion cerat de culoare oranj
- o pensulă pătrată cu păr tare, acuarele

Pasul 1. Se trasează conturul pentru ușa casuței și se decupează folosind foarfeca sau cutterul. Apoi, se introduce bețișorul/crenguța sub ușă, prin întâperea hârtiei. Pentru o mai bună fixare, se poate folosi lipici instant.

Pasul 2. Cu pensula înmuiată în aracet diluat cu puțină apă, se lipesc bucățele de hârtie igienică pe întreaga suprafață a cutiei de lapte. Se obține un strat alb, ca în imagine.

Pasul 3. După ce întreaga cutie este acoperită cu hârtie igienică, așteptați să se usuce. Pentru grăbirea uscării, se așază cutia lângă o sursă de căldură sau se folosește uscătorul de păr.

Pasul 4. Folosind pastelul/bucata de cretă/creionul cerat de culoare oranj, se colorează toată suprafața cutiei, inclusiv baza cutiei (ca în imaginile de mai sus).

Pasul 5. Continuă cu aplicarea acuarelui de culoarea dorită pe fiecare parte a cutiei. Noi am ales culoarea maro, pentru a imita scoarța de copac.

Pasul 6. După ce se uscă puțin (nu foarte mult), creează efectul de scoarță de copac, cu ajutorul unei scobitori. Pentru a obține linii mai groase, poți folosi codița unei pensule.

Pasul 7. După ce ai trasat liniile pe fiecare latură a cutiei, poți reveni pentru retușuri. În jurul intrării în căsuță, crăpăturile se realizează circular.

Pasul 8. Opțional, poți picta frunze la baza cutiei, precum și în partea de sus a acesteia.

Pasul 9. Pasărea poate fi făcută din plastilină / argilă, sau poate fi cumpărată ca atare (pasărea din imagine este cumpărată).

Mâncare pentru păsări

Pentru a atrage păsări în căsuța pe care ai agățat-o într-un copac, trebuie să le oferi de mâncare. Poți pune în interiorul cutiei semințe diverse (nesărate), făină de porumb măcinată mare, miez de nucă, bucățele de fructe etc. Semințele de floarea-soarelui sunt preferatele multor păsări insectivore (precum pițigoii) și sunt și foarte nutritive.

9. ȚIE ÎȚI PASĂ?

Subiect aplicativ: Prietenii naturii Tehnici de lucru combinate

Atunci când refolosești materiale din gospodărie, care altfel ar fi ajuns la gunoi, ești considerat prieten al naturii. În ziua de astăzi se produc mari cantități de deșeuri (gunoi)!

Pentru orice material căruia tu îi oferi o viață mai lungă, mediul îți este recunoscător! Iată cum poți realiza compoziții 3D (care au lungime, lățime și înălțime), refolosind un cofraj (suport) de ouă.

Materiale necesare

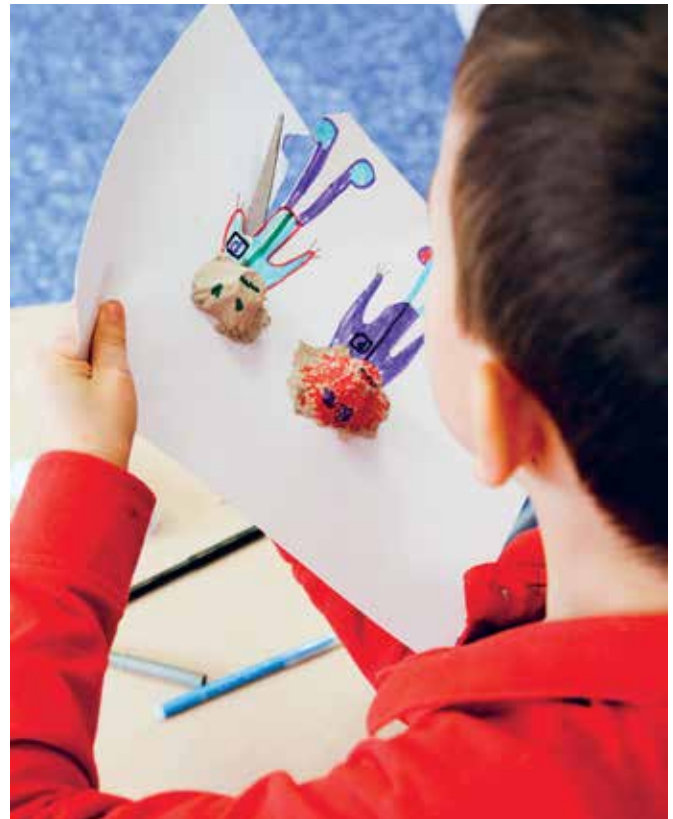
- cofraj de ouă, coală de bloc de desen
- foarfecă, lipici
- creioane sau carioci colorate

Pasul 1. Se taie bucăți din cofraj, astfel încât să rămână numărul de părți dorit. De exemplu, pentru a obține un câine, poți folosi două bucăți, iar pentru a realiza o omidă, poți folosi patru sau mai multe bucăți. Când decupezi componentele, ai grijă să păstrezi aripioare ajutătoare, pe care vei aplica lipici.

Pasul 2. După ce ai lipit componentele din cofraj pe coala de hârtie, poți completa cu desen, atât pe cartonul de la cofraj, cât și pe coală. Opțional, poți folosi ca suport o coală de carton (sau latura unei cutii vechi de carton), care să permită decuparea figurinelor desenate.

Creează o scenă dintr-o poveste preferată sau imaginează-ți o poveste cu personaje construite din cofraje de ouă. Completează scena cu desene. Poți combina toate tehnicile pe care le-ai învățat până acum, pentru a face un colaj special.

9. ȚIE ÎȚI PASĂ?

Subiect aplicativ: **ECO-marțieni** Tehnici de lucru combinate

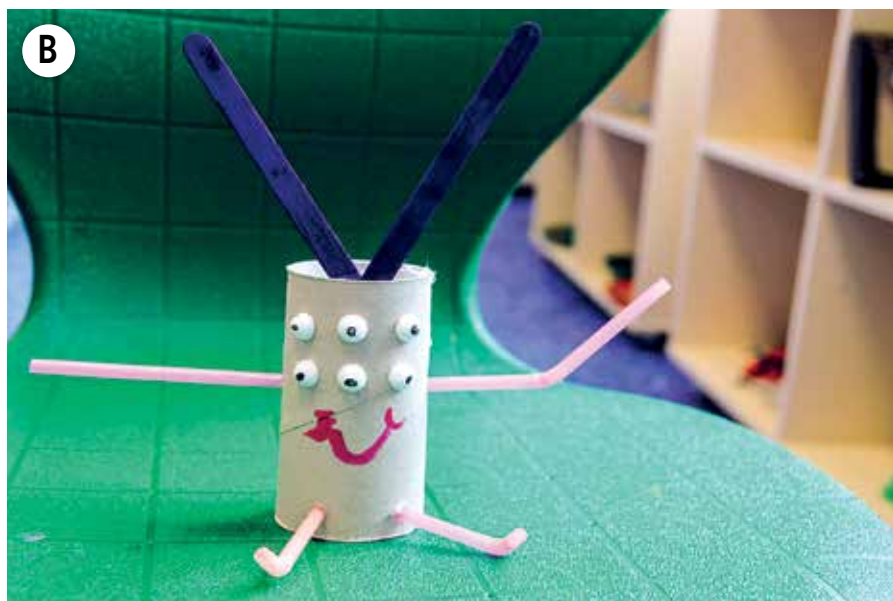
Ai observat că tuburile de carton de la hârtia igienică și de la prosoapele de bucătărie se numără printre deșeurile care se produc cel mai rapid? Din fericire, poți face din ele o mulțime de jucării!

Un astfel de exemplu îl reprezintă **ECO-marțienii**.

Imaginile notate de la **A** până la **G** îți arată ECO-marțieni realizați utilizând tehnici și materiale variate. Observă-le cu atenție pe toate și apoi urmează pașii de pe pagina alăturată pentru a-ți crea propria echipă de marțieni!

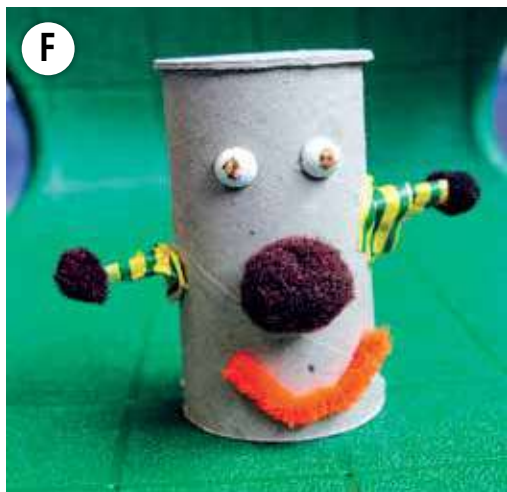
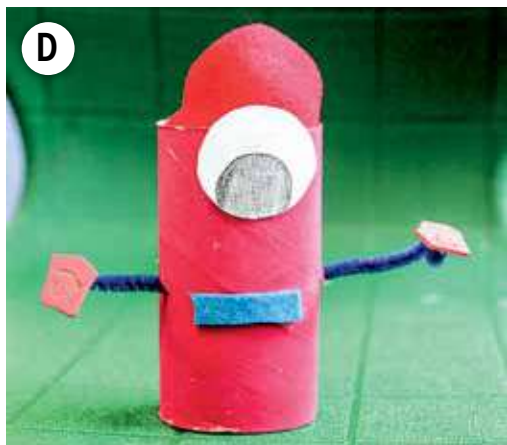
Materiale necesare

- tuburi de carton de la hârtia igienică
- foarfecă, lipici
- diferite materiale rămase de la alte activități (hârtie colorată, ciorne, resturi de sfoară, bețe de la înghețată, ciucuri, paie de plastic, șenile, resturi textile, bandă izolatoare colorată etc.)
- pensulă și acuarele sau creioane colorate/ creioane cerate

Pasul 1. Se acoperă **corpul**.

Corpul marțianului, adică tubul de carton, poate fi lăsat așa cum este (fig. **A**, **F**) sau poate fi colorat, fie cu acuarele, fie cu creioane colorate/cerate. Dacă vrei ca marțianul tău să poarte haine, poți lipi bucățele de hârtie colorată, bandă adezivă colorată (fig. **E**), ciucuri (fig. **F**), resturi de sfoară (fig. **G**) etc.

Pasul 2. Adaugi **măinile/picioarele**

Cu ajutorul vârfului foarfecii, realizează două găuri în lateralul tubului de carton și introdu un șnur colorat (fig. **A**, **D**), un pai de plastic (fig. **B**, **E**, **F**, **G**) sau un băț de la înghețată. Poți lipi la capete bucățele colorate de carton (fig. **D**), ciucuri (fig. **F**) etc.

Pasul 3. Lipește **antenele**.

Dacă vrei ca marțianul tău să aibă antene, lipește în interiorul tubului, în partea de sus, bețișoare de la înghețată (fig. **A**, **B**), hârtie răsucită (fig. **C**), resturi de material textil (fig. **D**) etc.

Pasul 4. Se adaugă **ochii**.

Varianta 1

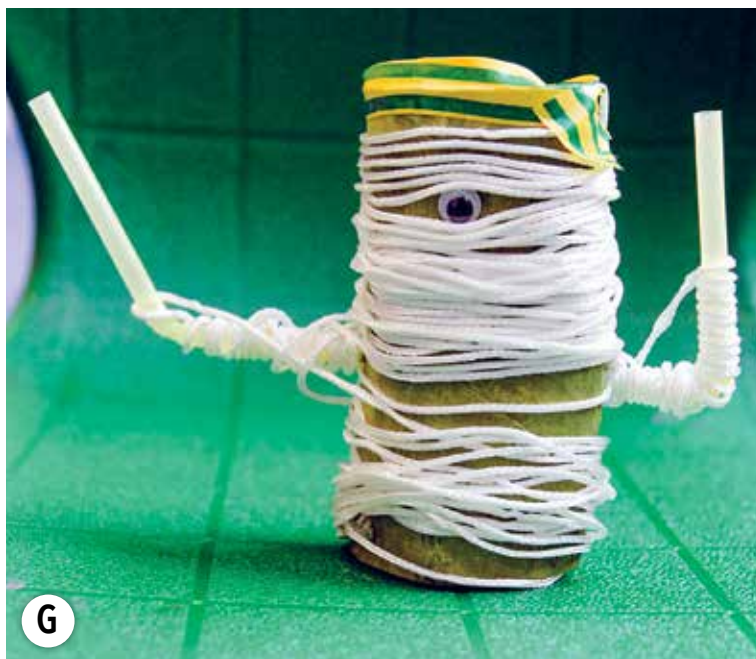
Lipește forme din polistiren (fig. **B**) sau ochi mobili (fig. **E**).

Varianta 2

Decupează cercețele dintr-o ciornă (o coală albă care a fost folosită pe o parte) și desenează pupilele (fig. **D**).

Varianta 3

Pictează-i sau desenează-i (fig. **C**).

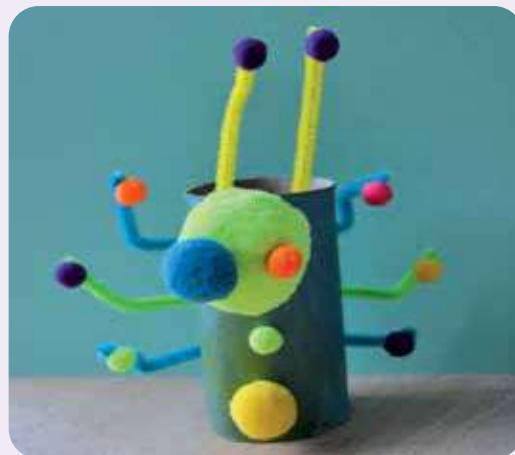
1. Observă imaginile de pe aceste pagini și spune ce materiale au fost folosite pentru a crea **nasul și gura** ECO-marțienilor. Tu ai și alte idei?
2. În semestrul I ai învățat cum să construiești un mobil cu planete. Creează-ți un mobil cu ECO-marțienii pe care i-ai realizat!

Recapitulare și evaluare

Recapitulează!

Îți amintești?

În această unitate ai descoperit dacă îți pasă de mediu. Ai învățat să protejezi ce ne înconjoară, făcând lucruri simple care stau în puterea ta: căsuțe pentru păsărele, jucării ECO etc.

Verifică!

Ai expus în clasa ta produsele realizate? Privește-le și apreciază-ți munca, discutând cu ceilalți colegi. Te poți ajuta de ideile de mai jos.

1. Ai respectat de fiecare dată tema plastică și subiectul aplicativ?

În mică măsură Moderat În mare măsură

2. Ai reușit să comunici ceva prin ceea ce ai creat?

În mică măsură Moderat În mare măsură

3. Lucrările tale sunt terminate?

În mică măsură Moderat În mare măsură

4. Ai lucrat îngrijit?

În mică măsură Moderat În mare măsură

5. Ai fost original?

În mică măsură Moderat În mare măsură

Competențe:
1.2; 1.3; 2.3

În această unitate vei învăța:

- să țevi cu benzi (fâșii) de hârtie;
- să crezi construcții din hârtie și din alte materiale;
- să hașurezi.

10

Colecționari de timp liber

Subiecte aplicative:

Timp liber petrecut acasă

De-a arhitectii

Desenul, pasiunea mea

10 Colecționari de timp liber

Subiect aplicativ: **Timp liber petrecut acasă**

Tehnici de lucru cu hârtia:

Țesere cu benzi (fâșii) de hârtie

Se apropie cu pași repezi vacanța de vară, de aceea îți vom da câteva idei de petrecere a timpului liber, acasă. Atunci când crezi lucruri frumoase și utile este ca și cum ai strânge într-o colecție clipe importante pentru tine, dar și pentru ceilalți.

Îți plac poveștile și îți place să și meșterești? Atunci poți aduce împreună cele două pasiuni, într-un colaj. Vei obține un efect special, dacă vei folosi țeserea cu benzi (fâșii) de hârtie. Poți urma pașii de mai jos.

1

Pasul 1. Gândește-te la un personaj sau la o scenă dintr-o poveste preferată. Desenează-l sau desenează scena la care te-ai gândit. Dacă este personaj, îl poți decupa.

2

Pasul 2. Separat, ia un dreptunghi de hârtie colorată și taie fâșii, pornind de la unul dintre capete. Oprește-te la aproximativ 3 cm de celălalt capăt.

3

Pasul 3. Cu fâșii de hârtie de altă culoare decât dreptunghiul, vei țese astfel: introduci fâșia, alternativ, pe deasupra și pe dedesubtul benzilor dreptunghiului.

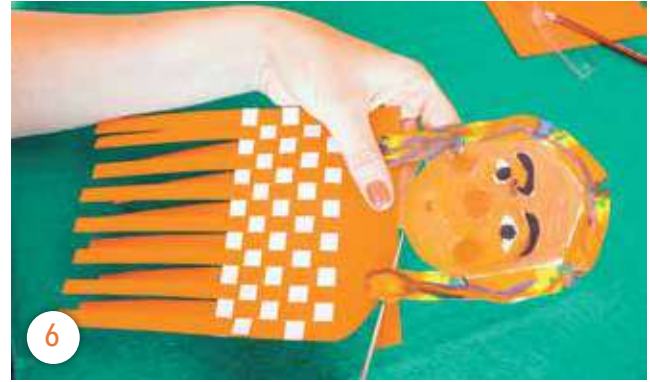
4

Pasul 4. Capetele fâșiei de hârtie cu care ai țesut se lipească de dreptunghi, pentru a nu se deplasa.

5

Pasul 5. Pe rândul următor vei porni invers, pe dedesubt și apoi pe deasupra. Pașii se repetă atât cât dorești să țină țesătura.

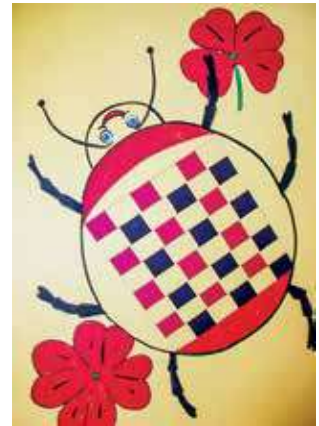

6

Pasul 6. Folosește mini-covorașul obținut ca să lipești pe el personajul sau ca să completezi desenul.

Realizează-ți o colecție de colaje în care să folosești țeserea cu benzi de hârtie.

10. COLECȚIONARI DE TIMP LIBER

Subiect aplicativ: De-a arhitectii Tehnici de lucru cu hârtia

Îți amintești?

Până acum ai învățat mai multe tehnici de lucru cu hârtia: rupere și lipire, rupere și mototolire, tăiere, decupare după contur, pliere, răsucire, rulare, țesere etc.

Imaginează-ți că ești arhitect. Combină tehnicile învățate și realizează construcții din hârtie. Folosește toate dimensiunile: lungime, lățime, înălțime. În acest caz, spunem că este vorba despre construcții 3D (D = dimensiuni). Te poți inspira din exemplele de mai jos.

Pliere și lipire

Rulare

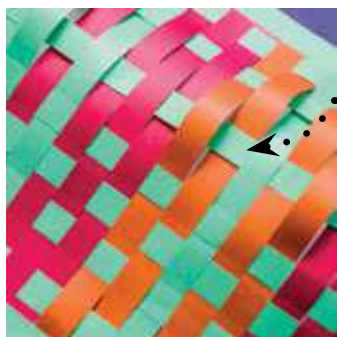

Pliere

Țesere

Decupare și pliere

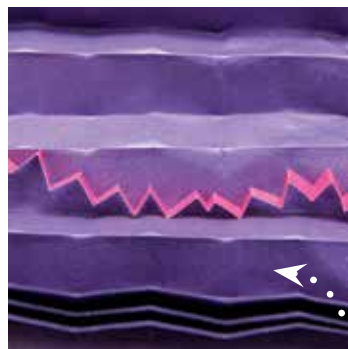

Decupare

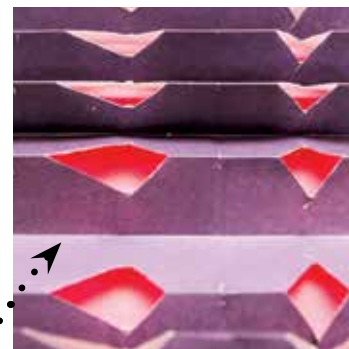
1. Ce poți spune despre felul în care au fost combinate culorile în construcțiile date ca exemplu?
2. La ce te ajută realizarea acestui tip de construcții?
3. Ce alte tehnici de lucru cu hârtia ai mai putea folosi în construcții, în afara celor date ca exemple, mai jos?

Pliere

Rupere

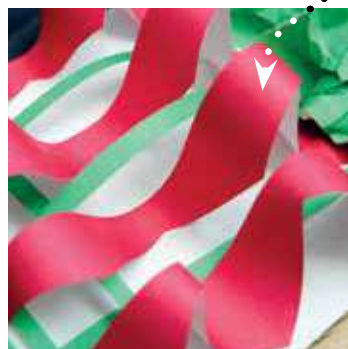

Pliere și decupare

Tăiere

Suprapunere de benzi

Mototolire

10. COLECȚIONARI DE TIMP LIBER

Subiect aplicativ:

De-a arhitectii

Tema plastică: **Texturi**

Îți propunem să continui să-ți folosești imaginația pornind și de la alte materiale pe care le ai la îndemână. Pipăie materiale textile (fig. **A**), plastic (fig. **B**), fire, sârmă etc. Ceea ce simți poartă numele de **textură**. Pipăie și elemente din natură: scoarță de copac (fig. **C**), iarbă, frunze etc. Enumeră asemănări și deosebiri între texturile obiectelor naturale și texturile obiectelor fabricate.

Refolosim sau doar folosim?

Chiar dacă lingurile, furculițele, farfuriile sau paharele de plastic sunt materiale ieftine din gospodărie, folosirea lor într-un proiect de creație nu înseamnă reciclare, dacă ele sunt noi!

Ele te pot ajuta să crezi o lucrare inedită, cu costuri reduse, însă proiectul este cu adevărat ECO doar dacă aceste obiecte urmau să fie aruncate sau dacă au fost folosite pentru scopul lor inițial (la masă) și au fost spălate după ce ai mâncat.

Numit și poet al formelor, **Antoni Gaudí** (Barcelona, Spania) a fost un arhitect cu un stil unic. Fiind o fire bolnăvicioasă, de mic copil Gaudí obișnuia mai degrabă să se plimbe prin natură și să observe cu mare atenție formele speciale, decât să se joace. Colectiona cioburi de sticlă și bucățele de ceramică. Pe multe dintre clădirile create de el regăsim aceste materiale.

Casa Batllo (Barcelona), de Antoni Gaudí

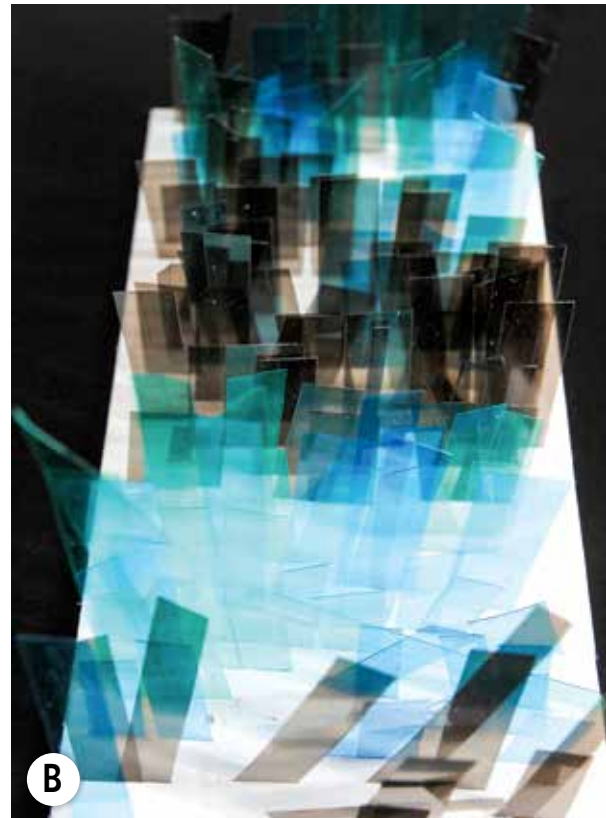
Atenție la lipiciul pe care îl folosești! Atunci când lucrăm cu alte materiale decât hârtia, e nevoie să folosim lipici universal, cu care avem siguranța că elementele componente nu se vor dezlipi (fig. A, B).

1. Combină toate tehnicile pe care le-ai învățat și creează obiecte.
2. Găsește cel puțin o întrebuintare pentru produsele realizate de tine.

A

B

10. COLECȚIONARI DE TIMP LIBER

Subiect aplicativ:

Desenul, pasiunea mea

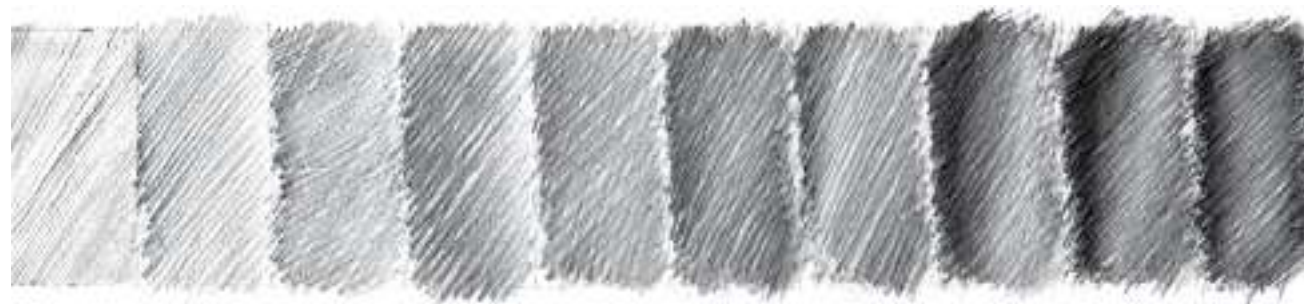
Desenul în creion: **Tehnica hașurii**

Există foarte multe persoane care au ca pasiune desenul (dar nu neapărat și pictura). În timpul liber, acestea adună linii, puncte și forme, în carnețelele de schițe.

A desena doar cu creionul este o adevărată artă și presupune mult exercițiu.

Atunci când vrei să desenezi un obiect și să surprinzi zonele de lumină și de umbră, poți folosi tehnica hașurii. Pentru asta ai nevoie de creioane cu durități diferite: HB, 2B, 3B, 4B, 5B, 6B (vezi exemplele din fig. A).

Creioanele sunt diferite, în funcție de duritatea minei. Cea mai dură mină se notează HB (H = *hard* sau *forte*, iar B = *black*), iar cea mai moale mină se notează cu 8B.

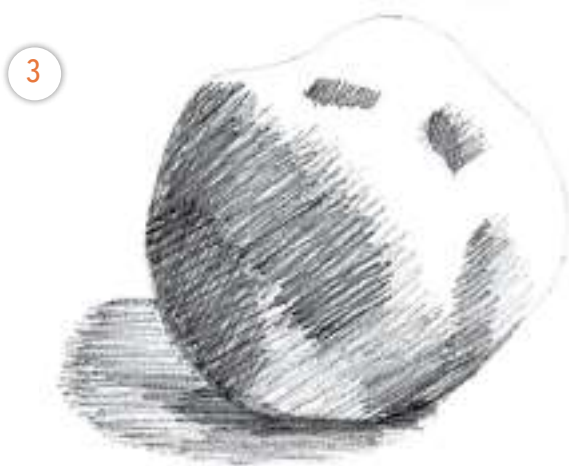

Observă cu atenție jocul de hașuri din figura B. Joacă-te și tu astfel, încercând creioanele pe care le ai la îndemână.

Pentru a folosi tehnica hașurii, poți proceda astfel:

- privește obiectul pe care vrei să-l desenezi, cu ochii întredeschiși; în felul acesta vei vedea mult mai bine zonele de umbră, de penumbră și zonele de lumină;
- conturează obiectul, fără să apeși cu creionul - 1;
- aplică primul strat de hașură, folosind linii oblice, una lângă alta (hașura se face cu vârful creionului, nu cu latul acestuia) - 2;
- în anumite locuri poți schimba puțin înclinația liniilor, fără să exagerezi - 3;
- continuă să aplici strat peste strat, până ajungi să obții ceea ce îți dorești (adică intensitatea potrivită) - 4.

Desenează un obiect îndrăgit, folosind tehnica hașurii.
Folosește creioane cu mine diferite.

Recapitulare și evaluare

Recapitulează!

Discută cu colegii despre ce ai învățat să faci în această unitate:

- să țeseți cu benzi (fâșii) de hârtie;
- să creați construcții din hârtie și din alte materiale;
- să hașurați.

Verifică!

Ai expus în clasa ta produsele realizate? Privește-le și apreciază-ți munca, discutând cu ceilalți colegi. Te poți ajuta de ideile de mai jos.

Privește cu atenție imaginile alăturate și alege, în fiecare caz, răspunsul adevărat.

1. Pentru realizarea colajului cu elefant (fig. A) s-au folosit tehnici de lucru și materiale diverse.

Adevărat Fals

2. Cifra 3 este umplută prin hașurare (fig. B).

Adevărat Fals

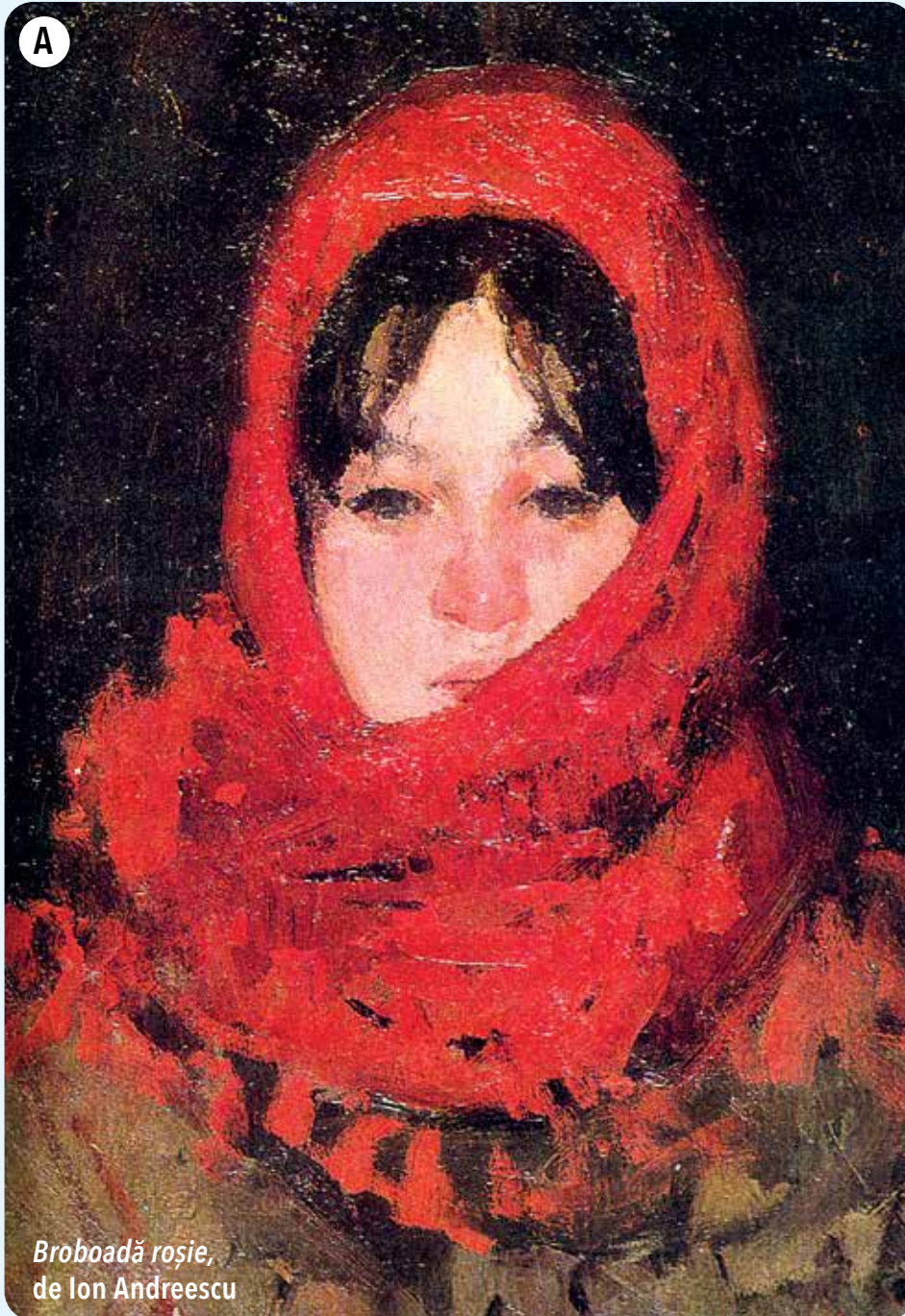
3. Imaginea reprezintă tehnica țeserii cu benzi de hârtie (fig. C).

Adevărat Fals

Recapitulează!

Amintește-ți toate lucrurile învățate în acest an școlar despre desen, pictură, fotografie. Amintește-ți și tehnicile de lucru pe care le-ai pus în practică la abilități practice. Ca să-ți fie mai ușor, privește pictura din figura **A**, fotografia din figura **B** și colajul din figura **C**. Răspunde la întrebările din casete.

1

Cum se numește pictura?

2

Cine este autorul?

3

Ce vezi / ce crezi (la ce te gândești) / ce te întrebi atunci când privești portretul?

4

Ce elemente de limbaj plastic a folosit pictorul?

5

Ce culori principale au fost folosite? Dar binare?

6

Ce culori calde observi? Dar reci?

7

Unde observi folosirea amestecurilor cromatice (nuanțe și tonuri)?

8

Ce mesaj crezi că a vrut să transmită pictorul?

B

1

Ce vezi / ce crezi (la ce te gândești) / ce te întrebi atunci când privești fotografia?

2

Ce vezi / ce crezi (la ce te gândești) / ce te întrebi atunci când privești colajul?

3

Care este subiectul fotografiei?
Dacă i-ai da un nume, care ar fi acesta?

4

Ce reprezintă colajul?
Dacă i-ai da un nume, care ar fi acesta?

5

Cine crezi că a făcut fotografia și cu ce scop?

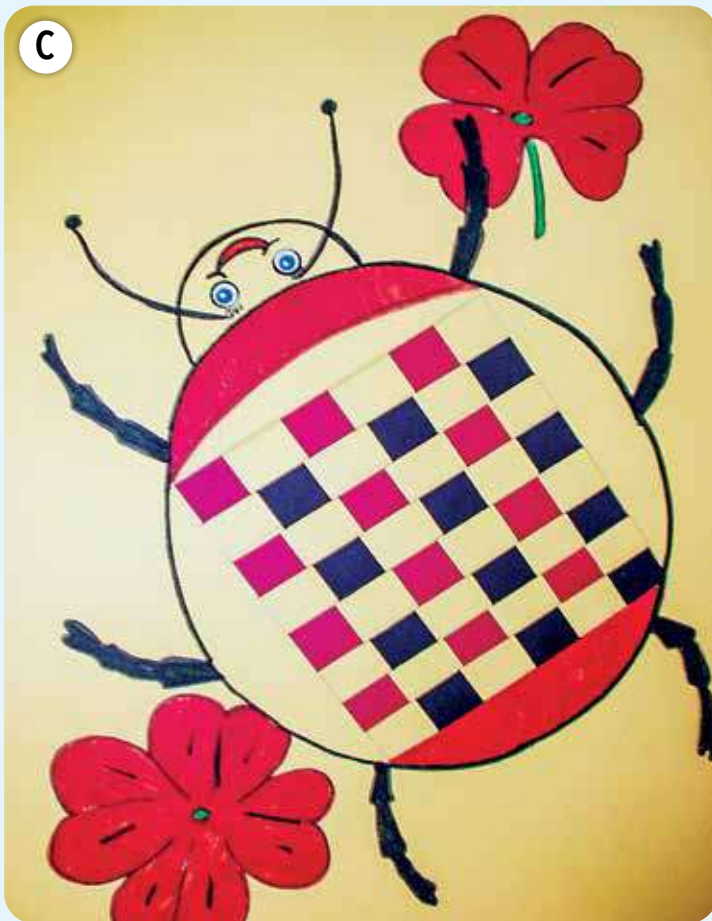
6

Ce tehnici și ce materiale s-au folosit pentru realizarea colajului?

7

Spune cel puțin o asemănare și o deosebire care există între fotografie, pictură și colaj.

C

Proiect de grup

Te provocăm să folosești într-un proiect tot ce ai învățat în acest an școlar despre elementele de limbaj plastic, despre tehnicile și materialele pe care le poți combina pentru a crea produse utile și frumoase.

Creează împreună cu colegii tăi **O poveste cum alta nu-i.**

Folosește-ți imaginația și așază în scenă personaje fantastice folosind resurse pe care le ai la îndemână. Te poți inspira din fotografiile de pe pag. 109 și 110. Observă-le cu atenție!

PROIECT DE GRUP

Poți să te ajuți și de următoarele întrebări:

- Despre ce ar putea fi vorba în povestea mea?
- Care ar fi problema de rezolvat?
- Ce personaje speciale aş putea crea?
- Ce resurse aflate la îndemână aş putea folosi, altfel decât le folosesc în mod obișnuit?
- Ce tehnici aş putea combina, ca să creez firul poveștii și să o duc în direcții mai puțin obișnuite?
- Cum s-ar termina povestea mea?

Pregătește-te/pregățiți-vă să prezentați povestea creată într-un mod atractiv:

- prin joc de rol;
- prin mimă;
- cu ajutorul muzicii etc.

La începutul acestui manual te-am invitat să răsucești pe toate părțile ideile pe care ți le propunem. Să te joci cu imaginația. Să ai curaj să combini și să exprimi ceea ce gândești și simți. Privește drumul pe care l-ai parcurs. Uită-te la ceea ce știi să faci acum. Poți folosi ca exercițiu tabelul de pe această pagină.

Lucrarea mea	Respectarea instrucțiunilor/ pașilor	Îndemânare și pricepere	Creativitate, originalitate	Comportament și efort	Unde mă încadrez eu?
 	Nu am planificat înainte să mă apuc de lucru. Nu am înțeles prea bine pașii pe care trebuia să îi urmez.	Îndemânare minimă, neatenție și lipsă de control.	Nu am reușit să mă exprim. Nu am avut idei.	Nu mi-am dat deloc silința. Am pierdut timpul la oră.	
 	Am planificat înainte să mă apuc. Am înțeles doar câteva dintre instrucțiuni.	Îndemânare moderată în utilizarea instrumentelor.	Am reușit cât de cât să îmi exprim ideile. Am avut câteva idei personale.	Am depus un efort moderat. Am folosit destul de eficient timpul.	
 	Am planificat cu mare atenție înainte să mă apuc. Am înțeles toate instrucțiunile.	Îndemânare foarte bună în utilizarea instrumentelor.	Am avut idei originale și am reușit să mă exprim în mod foarte creativ.	Am depus un efort grozav. Am valorificat foarte bine ora, nu am stat deloc degeaba.	
 	Mai presus de așteptări!				

Noi, autoarele, îți mulțumim pentru răbdare și implicare, pentru deschidere, pentru că ai avut curajul să fii TU.

Acuarele

vopsele solide care se dizolvă în apă;

Aracet

substanță cleioasă cu care se lipesc obiecte din diferite materiale;

Ciornă

variantă inițială a unei lucrări;

Descompunerea luminii

punerea în evidență a razelor colorate din care este compusă lumina naturală;

Cutter

unealtă pentru tăiat;

Diagramă

reprezentare grafică schematică a unui fenomen, a unui obiect etc.;

Hârtie de calc

hârtie transparentă de copiat, întrebuințată în special pentru schițe sau pentru desene;

Iconar

persoană care se ocupă cu pictarea icoanelor;

Jet

curent de lichid sau de gaz care țâșnește cu presiune printr-un orificiu;

Johannes Itten

(11 noiembrie 1888 – 25 martie 1967)
pictor, profesor, scriitor și teoretician elvețian; el a realizat studii despre culori și interacțiunea culorilor;

Lut

rocă foarte răspândită în natură, de culoare galbenă sau cafenie, folosită în olărit, lucrări de construcție și sculptură;

Mucava

carton gros întrebuințat la legatul cărților, la confecționarea cutiilor, a ambalajelor etc.;

Pic

produs chimic folosit pentru scoaterea petelor de cerneală (albastră);

NASA

engl. National Aeronautics and Space Administration;

Necondiționat

fără condiții;

Pluș

țesătură de bumbac, de lână etc., mai groasă decât catifeaua și cu părul mai lung decât al acesteia;

Prismă de sticlă

piesă transparentă folosită pentru descompunerea luminii;

Surplus

ceea ce este în plus.

Manualul este prezentat
în variantă tipărită
și în variantă digitală.

Varianta digitală are un
conținut similar celei tipărite.

În plus, cuprinde o serie de
activități multimedia interactive
de învățare (exerciții interactive,
jocuri educaționale, animații,
filme, simulări).

Tradiție din 1989

 www.litera.ro

ISBN 978-606-33-7665-8

9 786063 376658

LITERA